

Gadden

Medlemstidning för Sveriges biodlingsföretagare Nummer 5. 2020

Hjälpmedel ett lyft
för biodlaren

Möt Gideon med ingenjörsgenen

NPB-PROJEKT

**Går det att exportera
svensk honung?
Exportprojektet har svaret.**

TEMA

Lyfthjälpmedel

Biodlingsföretagarna

Hej! Är du ny biodlare? Vi vill gärna köpa din honung.

Vi utökar vår satsning på svensk honung och söker efter nya leverantörer. Om du är ny biodlare eller vill utöka din befintliga biodling kan du få stöd och utvecklingshjälp av oss. Här är några av de saker vi erbjuder när du säljer din honung:

- Säker betalning inom 30 dagar
- Rådgivning och utbildning till dig som vill utöka din biodling
- Möjlighet till förskott för företag som nyinvesterar i sin verksamhet
- Fler fördelar hittar du på vår hemsida: <http://svenskabiprodukter.se/leverantor>

Richard Johansson
Verksamhetsansvarig
Svenska Biprodukter

Vi vill värna om den svenska honungsproduktionen och söker fler samarbetspartners bland företag och biodlarföreningar.

Är vårt erbjudande intressant?

Kontakta oss för ett samtal om hur vi kan arbeta tillsammans.

— Svenska —
Biprodukter

— Svensk —
Honungsförädling

0705-41 03 22

richard.johansson@svenskabiprodukter.se

Kan vi hjälpas åt att bli fler?

Nu är hösten här och vi har äntligen haft vårt första fysiska styrelsemöte. Det höll vi i Brevensbruk, ett härligt ställe som bjöd på vackert väder och härlig natur. Alla medverkande var riktigt aktiva och fokuserade på arbetet och vi satt till långt in på kvällarna. Det var verkligen fint att få träffa (nästan) alla styrelsemedlemmar och få diskutera igenom både våra olika roller, hur vi ska fördela arbetet och hur vi går vidare med de olika uppgifter som vi i styrelsen ska utföra. En av huvudpunkterna på agendan var trots allt ekonomin. Ekonomin är fortfarande ansträngd men vi klarar likviditeten i år.

För att förbättra ekonomin har vi tittat på flera olika idéer men en av de saker som måste till är fler medlemmar. Hur gör vi då det? Våra bästa ambassadörer är ni våra befintliga medlemmar. Har ni några förslag på hur vi ska gå till väga? I samband med detta nummer av Gadden går vi ut med en värvningskampanj och hoppas på er hjälp att försöka påverka så många som möjligt att ansluta sig till föreningen. Har ni några andra idéer så maila mig gärna.

I vårt förra nummer av Gadden skrev jag att vi skulle skicka ut en medlemsundersökning om hur honungsskörden sett ut i år och den kommer att skickas ut till er medlemmar strax efter att ni fått detta nummer av Gadden. Vi kommer att presentera resultatet i Gadden nr 6. Ni kan som vanligt svara helt anonymt på även den enkäten.

Enkäten från Coloss, som ni fick för ett par veckor sedan rörde kunskapsinhämtning, får vi möjlighet att ta del av resultatet som presenteras i nästa nummer av Gadden.

Jag har fått flera frågor om olika biprodukter och vad man får och inte får säga och/eller skriva på burkar och etiketter. Vad man får tillskriva de olika biprodukterna för egenskaper och vad som är godkänt att använda för ord, godkända av EU, och då även här hos oss. Det är inte helt lätt att komma fram till och jag hoppas att jag ska få tag på någon som kan hjälpa mig att reda ut den djungel av paragrafer som finns i

ämnet. Dessa uppgifter finns på EFSA's hemsida bland tusentals andra dokument så det finns att söka i, bara man hittar rätt nyckelord.

En annan sak som jag fått frågor om är, när jag är i kontakt med personer som sysslar med Apiterap, om jag känner någon som skördar biprodukter för användning inom medicin eller Apiterapi. Det finns även ett mail på Forumet där man söker svenska biprodukter skördade här i Sverige. Jag har ställt frågan i olika forum om hur man ska skörda biprodukter för att de ska kunna användas inom Apiterapi och senast var på en webkonferens utsänd från Polen då Dr Stefan Stangaciuc erbjöd en utbildning i ämnet.

I Rumänien finns särskilda protokoll på hur man skördar biprodukter för medicinskt bruk. Där och även i Polen kan man som läkare vidareutbilda sig inom Apiterapi och arbeta med biprodukterna som medicin och även det man kallar för Apipunktur, bisticsterapi. Längre fram i tidningen hittar ni en annons för just denna utbildning, "Bästa sättet att skörda biprodukter...", som kommer att hållas som webbutbildning via Zoom redan nu i november.

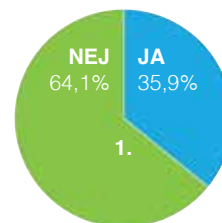
En fråga som vi skickade ut nu i höst är frågan om kommande års årsmöte och konferens. Styrelsen jobbar nu med att kunna ta fram ett förslag på hur årsmötet ska kunna genomföras digitalt på ett säkert sätt och till en billigare penning än de första offerterna vi fick från några olika företag. Det behövs en säker teknisk lösning och sen lösning som kan göra årsmötet tillgängligt för så många som möjligt. Resultatet av den enkäten kommer att vara vägledande för hur vi kommer att agera och planera inför nästa årsmöte och konferens.

Helena Ring Johansson
ordförande

Enkät inför årsmötet och biodlarkonferensen februari 2021

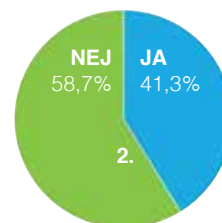
Enligt nuvarande regler för covid-19 får endast 50 personer samlas. På grund av den osäkra situationen måste styrelsen se över alternativ för den årliga konferensen och årsmötet inom Biodlingsföretagarna. En enkät distribuerades via e-mail och medlems-forumet på hemsidan för att tareda på vad medlemmarna önskar. Av totalt 315 medlemmar har 97 svarat vilket anses vara en hög svarsfrekvens på ca 30 %.

1) Digitalt årsmöte – ej konferens?

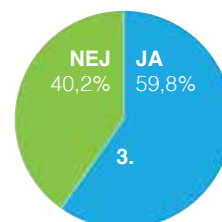
Nödvändiga funktioner krävs för att genomföra ett digitalt årsmöte exempelvis agenda, talarlista, röstlängd och votering (även viktad votering). Som deltagare i årsmötet loggar du in på ett säkert sätt med användarnamn och lösenord eller Bank-ID. För att deltaga krävs att medlemsavgiften för 2021 är betald.

Kostnad för genomförande betalar BF ur egen kassa, ingen finansiering finns.

2) Biodlarkonferensen 2021 – traditionell konferens och årsmöte?

Konferensen finansieras av deltagaravgifter och NPB-medel. Om Folkhälsomyndighetens bestämmelser kvarstår kan konferens för endast 50 personer genomföras (inklusive arrangör, föreläsare och deltagare).

3) Biodlarkonferensen 2021 – digital konferens och årsmöte?

Konferensen finansieras av deltagaravgifter och NPB-medel och består av två delar då årsmötet sänds separat. Ingen utställning. En mindre del belastar då föreningens kassa.

Fortsättning på nästa sida...

Joel Svenssons Vaxfabrik

www.joelvax.se | 0431-430055 | info@joelvax.se

Klippanvägen 905 | 266 94 Munka-Ljungby

TAPPMASKIN

Tappmaskin, som du enkelt kan flytta från kärl till kärl då det medföljer en sugslang som du enkelt flyttar till valfritt kärl. Försedd med display och knappsats där du enkelt kalibrerar in önskad vikt. Rostfritt bord, fotpedal, 1,5 m slang samt slangklämma ingår.

- » Noggrannhet + - 1%.
- » Inställbar mellan 30 gram till 45 kg
- » Strömförsörjning 230V / 200W

PRIS

144G	Tappmaskin	16 720 kr
------	------------	-----------

ÅNGVAXSMÄLTARE

Ångvaxsmältare, som passar alla rammått. Ångvaxsmältaren är tillverkad av rostfritt syrafast stål med en tjocklek på 0,8 mm. Anordningen är anpassad för att smälta vax och smälta ur vax från ramar. Ångvaxsmältaren har en vattentank, som matas genom en slang ansluten till tanken. Tanken är försedd med en vattennivåsensor som automatiskt öppnar och stänger flödet av vattnet. Med vaxutlopp undertill.

SPECIFIKATION

- » Längd: 1000 / 1500 mm
- » Höjd: 835 mm
- » Bredd: 445 mm
- » Strömförsörjning 400V
- » Effekt: 6 kW
- » Perforerad bricka i behållaren

DUBBELMANTLAD KLARNINGSTANK

142RD-100/200, Klarningstank för honung, som även kan smälta ditt bivax. Två utlopp, ett längst ner för total tömning och ett lite högre upp för tömning av ren honung / vax.

142RD-280, Klarningstank för honung, som även kan smälta ditt bivax, men även koka dina ramar / sterilisera vax om termoolja (som kan beställas hos oss) används i dubbelmanteln. Två utlopp, ett längst ner för total tömning och ett lite högre upp för tömning av ren honung / vax.

- » Kran 1 1/4"
- » Överhettningsskydd (Ej i 142RD-280)
- » Handtag

TEKNISKA SPECIFIKATIONER

ART. NR.	RYMMER	HÖJD	DIAMETER	kW	TERMOSTAT	PRIS
142RD-100	100 kg / 70 l	862 mm	550 mm	2 kW / 230V	0 - 75°C	8 240 kr
142RD-200	200 kg / 140 l	887 mm	760 mm	2 kW / 230V	0 - 75°C	10 080 kr
142RD-280	280 kg / 200 l	1030 mm	840 mm	6 kW / 400V	30 - 300°C	15 120 kr

PRIS EXKL. MOMS

4) ÖVRIGT: Kommentar / önskemål / förslag

Styrelsen förordar den traditionella konferensen som genomförs i samarbete med Jordbruksverket men är bekymrade över om Folkhälsomyndighetens regler kvarstår för folksamlingar upp till max 50 personer.

Gör så gott det går i en svår situation. Skjut fram årsmötet till en senare tidpunkt om så krävs.

Gillar traditionell konferens

Kan bli ändring av regler för folksamlingar innan dess.

Känns skakigt

Vill ha en traditionell konferens, det går att ordna. Handsprit ev. munskydd osv. Det var inte så trångt i Solne och då var vi fler än 50.

Bra i initiativ att gå ut och fråga på detta sätt!

En obegriplig enkät där det inte finns något förslag från styrelsen utan bara ett ja eller nej! Detta kunde skötts bättre enl. min mening! Jobba på Ni!

Vi följer FHM

Man behöver träffas för att diskuteras biodlar/företagar frågor.

Utgå från att restriktioner kvarstår i någon form.

Traditionell konferens är oerhört viktig! Tror att det för många är en viktig anledning till medlemskapet. Den sociala samvaron kan inte underskattas i vår bransch. Jag tvekar på om en digital konferens överhuvudtaget är ett alternativ. Kanske bättre att låta bli om inte myndigheterna tillåter större folksamling

Jag är för gammal för digitala lösningar

Önskar en biodlarkonferens utan samarbete med vare sig jordbruksverket eller någon annan organisation.

Traditionell konferens för 50 pers samt möjlighet att delta digitalt.

Håll kostnaderna nere. Låter dyrt att genomföra trots att det är digitalt?

Det har visat sig i arbetslivet att det går att göra utbildningar, konferenser med workshops och möten av olika slag. Det är troligt att 50 personers regeln inte är lyft i februari. I bästa fall har man börjat att vaccinera då men innan en immunitet finns hos riskgrupper kommer inte 50-regeln lyftas. Det vore klokt att förbereda 2021 konf såsom digital för den kommer endast att kunna genomföras fysiskt begränsat.

"Better safe than sorry"

Frågor kan distribueras digitalt i förväg. Dessa kan man rösta i förväg. Video kan användas på seminarier.

Otydliga frågor

Svårt att välja mellan punkt 2 & 3! Om gränsen är 50 personer så lär årsmötet bli digitalt. Samtidigt hur många deltagare är det på våra årsmöten? Och har man enbart årsmöte t.ex. en lördag, så lär det inte bli så många som 50 personer på det.

Som styrelsen förordar

Försök att förlägga konferensen så sent som möjligt år 2021 som stadgarna tillåter.

Vi får hoppas att vi får vara fler vid tiden för årsmötet

Tycker att vi inte har någon konferens 2021, utan istället kan vänta till 2022.

Kör som ett 3 dagars webinarium fre-sön

Sänd mötet i Web tv, alla som vill vara med får skicka in att de är närvarande via mail. Frågor ställs via mail. En person har uppgiften kolla mailen och berätta vad som kommer in. Får gå en paus på några minuter på varje punkt. Men det kostar inte något i stort sett. Det är så fullmäktiga möten i kommunerna gått till i perioder nu under pandemin. Låna en fullmäktige sal någonstans. Ni får väl bjuda in de som gapar mest:-)

Mötet mellan Biodlare är en viktig del i konferensen

Digitala möten och konferenser fungerar alldeles utmärkt. Det ställer bara krav på att det finns en typ konferencier som håller ordning på talarna. Trevligast är naturligtvis att få träffa alla trevliga människor men det finns bra alternativ.

Varmt välkommen till
Gadden nr 5. 2020

- 03 LEDARE och enkätvar om konferensen 2021
- 06 NOTISER
- 08 EIP-PROJEKT – Honungens kemiska fingeravtryck ska kartläggas
- 09 PORTRÄTT – Möt biodlarnas egen Mulle Meck
- 13 TEMA LYFTHJÄLPMEDEL – Svaga män och starka kvinnor
- 17 UTBLICK – I stora delar av EU blev det inte någon bra skörd enligt Copa-Cogeca
- 18 NPB-PROJEKT – Export av svensk honung, en möjlighet
- 22 EPBA – honungsskörd 2020
- 25 APITERAPI – Utbildning i höst, Bästa sättet att skörda biprodukter
- 26 JV – Vad är grunden för ett gott drag?
- 28 STUDIE – Höstrapsens nektarproduktion
- 29 BF – Medlemsvärning och informationsbroschyr om yrkesbiodling
- 30 BFs medlemsförmåner och om Gadden

Gadden utges av Biodlingsföretagarna och utkommer sex gånger per år. Se utgivningsplan på sidan 31. Tips på innehåll kan mailas till kommunikator@biodlingsforetagarna.se

Redaktör

Monika Swälas
kommunikator@biodlingsforetagarna.se

Ansvarig utgivare

Helena Ring Johansson
ordforande@biodlingsforetagarna.se

Art director

Marie Backman
marie.backman@biodlingsforetagarna.se

Tryck

Danagårds Litho, Ödeshög

Tidningen är Svanenmärkt.
Utförligare information på sidan 31.

Prestigefyllt bidrag för varroaforskning

Foto: Jenny Svernnäs-Gillner, SLU

Barbara Locke Grandér, forskare vid SLU, har tilldelats ett av de mest prestigefyllda forskningsbidragen i Europa. Det är ett så kallat startbidrag från Europeiska forskningsrådet (ERC). Barbara ska arbeta med resistens mot varroakvalster hos honungsbin. Barbara kommer att få 1,5 miljoner euro under de närmaste fem åren för sitt projekt.

ERC är Europas främsta anslagsgivare för excellent forskning. Grundidén bakom ERC:s generösa forskningsbidrag är att ge forskarna möjlighet att bygga upp en forskargrupp, bedriva excellent forskning och etablera sig som forskningsledare i Europa. Det här är tredje gången som forskare vid SLU beviljas "startbidrag" från ERC.

Barbara Locke Grandér är forskare vid SLU:s institution för ekologi i Uppsala. Hon är uppvuxen i Kanada och studerade biologi vid Guelph University, där en kurs om honungsbin kom att bli avgörande för hennes fortsatta karriär. Hon disputerade vid SLU 2012 med en avhandling om samspelet mellan honungsbin, det parasiterande varroakvalstret och de virus som kvalstret kan sprida. Efter en period som postdoktor vid INRA i Frankrike återvände hon till SLU 2017.

Det är bina på Gotland, som överlevt under lång tid utan behandling, som står i fokus för Barbara Locke Grandér's forskning.

– Vi vet att varroakvalstret inte lyckas lika bra med sin reproduktion i dessa samhällen, men vi vet inte orsaken, säger Locke Grandér i ett pressmeddelande. Det kan bero på att dessa bin är duktiga på att städa bort puppor med reproducerande kvalster eller på att puppanns hormoncykel har förändrats. Jag ska undersöka detta, men också kartlägga den genetiska bakgrunden till binas motståndskraft. Målet är att hitta genmarkörer som kan utnyttjas i biavlenn.

HSB Malmö satsar på biologisk mångfald

Stadsbiodling finns i flera städer. Ett av de senaste samarbetena finns i Malmö där Eva och Thomas Klevås med företaget Khonung tillsammans med HSB Malmö bidrar till en hållbar utveckling.

Khonung placerar ut kupor på tomter som ska bebyggas. När bostadsområdet är uppfört och människorna flyttat in kan kuporna få vara kvar som en naturlig del av den ekologiska balansen.

Den första gemensamma bigården är vid Kalkbrottet i Malmö. Fungerar samarbetet finns det flera tomter som är lämpliga för bikupor.

Odlade humlor hotar inte vilda

Humlor är viktiga för den svenska livsmedelsproduktionen. Redan för 30 år sedan började vi i Sverige köpa in odlade humlor från Centraleuropa. Bara 2018 infördes mer än 5 000 humlesamhällen till Sverige. De flesta av dem användes i tomatodlingar.

Det har hela tiden funnits en oro över att de odlade humlorna skulle påverka de vilda på ett negativt sätt men nu har en unik fältstudie visat att de importerade humlorna inte ökar spridningen av parasiter, bakterier och virus. Studien visar också att de vilda humlorna inte påverkas av konkurrensen.

Detta är den största fältstudien hittills och den är genomförd av SLU och Lunds universitet under ledning av Thorsten Rahbeck Pedersen.

Förtydligande om amerikansk yngelröta

I förra numret av Gadden (nr 4) hade vi några artiklar om amerikansk yngelröta. Vad som inte tydligt framgick var att i samband med sjukdomsutbrott SKA bitillsynsmännen skicka prover för analys till SLU (Sveriges Lantbruksuniversitet). Analyserna bekostas av bitillsynen och är kostnadsfria för biodlaren.

Tack och lov så finns inte amerikansk yngelröta överallt.

– Det är en myt, säger Eva Forsgren, expert på biodling och bihälsa vid SLU.

2016 gjorde SLU en landsomfattande undersökning av förekomsten av den sporbildande bakterien som orsakar yngelröta. Det visade sig att den absoluta majoriteten, 94 procent, av de undersökta bigårdarna var fria från yngelröta. Alltså påvisades bakterien bara i sex procent av Sveriges bigårdar.

Giftet från honungsbin förstör aggressiva bröstcancerceller i laboratoriemiljö. Det säger australiska forskare till BBC News Australien.

Giftet användes mot två cancertyper som är svåra att behandla. Forskarna säger att ytterligare tester måste göras men de beskriver upptäckten som "spännande".

Bröstcancer är den vanligaste cancerformen hos kvinnor. Det finns tusentals kemiska föreningar som kan bekämpa cancercellerna i laboratoriemiljö men få som kan produceras som behandling för människor. Bi-gift har tidigare visat sig ha anticarcinogena egenskaper för bland annat melanom.

Forskarna är mycket nöjda över upptäckten men vet att det är en lång väg från upptäck till klinisk praxis.

[illegible]

Studien finns som PDF att ladda ned:

<https://djur.jordbruksverket.se/download/18.6122c45c16977ed05784c9ca/1552573041815/Baslinjestudie%20honungsbins.pdf>

Bivaxförfalskning ett växande problem

Bivoxförfalskning är ett växande problem över hela världen på grund av bristen på klart definierade renhetskriterier, avsaknaden av officiella kvalitetskontroller (äkthet) och inkonsekvensen hos de analysmetoder som används för detektering av fusk.

Även om bivaxautentisering implementeras i andra reglerande sektorer (läkemedels- och livsmedelsindustrin) uppvisar de klassiska fysikalisk-kemiska analysmetoderna som används för bestämning av bivaxrenhet inkonsekvenser för detektering av äkthet.

Bernhard Heuvel, vicepresident för EPBA, berättar om analysmetoderna. Länken leder till analysen i sin helhet:

<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0956713520304199>

Attraktiva växter får flest pollinatörer

Forskare vid bland annat SLU har kommit fram till att högre temperaturer leder till att fler växtarter blommar samtidigt. Konkurrensen om pollinatörerna hårdnar visaren en studie gjord på Arktis.

– De flesta blommande växter är beroende av insekternas tjänster. Det är därför viktigt för växter att tajma sin blomning till en period då så många pollinatörer som möjligt finns tillgängliga. Å andra sidan konkurrerar växtarter med varandra om att bli pollinerade. Således kan de växtarter som blommar samtidigt påverka varandras pollineringsframgång. En av de viktigaste miljöfaktorer som påverkar tidpunkten för blomningen är temperaturen. När klimatet förändras börjar olika växtarters blomningstider överlappa mer med varandra, och det påverkar konkurrensen mellan växterna om pollinatörer, förklarar Mikko Tiisanen, Helsingfors universitet, i ett pressmeddelande.

Forskarna har studerat förhållandet mellan växter och pollinatörer på nordöstra Grönland, där temperaturerna har stigit ännu snabbare än i resten av världen. Den vanligaste blommande växten i området är fjällsippan, som är vitt utbredd och allmän över Arktis. Till formen är fjällsippan en öppen, vit skål med nektar. Den är därmed oemotståndlig för de flesta sorters pollinatörer.

EIP - European Innovation Programme

Nya analystjänster för honung

Sökt april 2019, beviljat september 2020, löper till dec 2022

Geografisk ursprungsbestämning

Botanisk ursprungsbestämning

Analys för optimering hantering utifrån kvalitet

Ca 1900 prover från olika länder ska analyseras och etableras som referensdatabas

Geografiskt och botaniskt ursprung

- Idag finns det inga kommersiellt tillgängliga analyser för geografisk ursprungsanalys av honung, vi har genom historiska honungsprogrammet analyserat mer än 500 prover och kunnat hitta olika egenskaper i olika delar av landet.
- Vi jämför svensk honung med andra länders honung, både inom EU och utanför EU.
- Görom att analysera aromerna från varje unikt honungsprov letar vi efter marknader för olika honungsprofiler, som lind, raps och fjung
- Våra analyser ska vara
 - tillförlitliga
 - ekonomiska
 - lättförståeliga
 - kvalitetssäkrade
- Analyserna är en möjlighet för biodlare att få ett kvalitetsdokument

Analys av de parametrar som honungsdirektivet anger

- ▶ Vattenhalt
- ▶ pH
- ▶ Sockerarternas sammansättning
- ▶ Enzymaktivitet genom diastasmätning
- ▶ HMF
- ▶ Aromanalys via digital sensorik
- ▶ Smakbeskrivningar genom humantestorik
- ▶ Aromanalyser för hållbarhet/problemsökning, t ex etanolinnehåll

Honungens kemiska fingeravtryck ska kartläggas

Under två år ska en referensdatabas för honung byggas upp. Med hjälp av databasen ska det i framtiden gå att särskilja utländsk honung från svensk. Men analyserna kommer att visa mycket mer än så.

Foto Anna Lind Lewin

Pengarna för projektet kommer från EIP, European Innovation program, och ska räcka för två säsonger. Projektledare är Viktoria Bassini, Bidrottningen, tillsammans med Mathias Lundgren, E-Sense Sweden AB.

– Det var Magnus Gröntoft på Jordbruksverket som uppmanade oss att söka. Databasen är viktig för biodlarnäringen, säger Viktoria Bassini.

I projektgruppen ingår också Thomas Dahl, Göran Sundström och Alf Andersson. Dessutom

har gruppen Lucia Piana, honungskemist i Bologna, Italien, som referensperson.

Projektgruppen ska ta fram olika sätt att analysera honung för att kunna bestämma geografiskt och botaniskt ursprung.

– 2017–2018 genomförde vi ett projekt för att utröna det geografiska ursprunget på svensk honung. Vi analyserade honungsprovernas aromer, ungefär som en elektronisk näsa. Det går att se geografiska skillnader på honung från olika delar av landet. Nu vill vi särskilja svensk honung från utländsk och bygga upp en referensdatabas, berättar Viktoria. En större mängd honungsprover från olika länder kommer att analyseras.

Det primära målet med projektet är inte att spåra falsk honung utan att säkerställa att den honung som anges som svensk verkligen är från Sverige.

– Steg två blir att ta fram kemiska fingeravtryck. Idag har vi bara pollenanalys för att kunna avgöra det botaniska ursprunget och det är ett trubbigt verktyg eftersom pollen nödvändigtvis inte behöver spegla nektarinnehållet.

Steg tre handlar om kvalitetsanalys. Den produkt

som finns i kupan är perfekt men det finns många sätt för en biodlare att försäkra kvalitén. Det kan till exempel vara vid slungning, vid filtrering, tappning, förvaring och så vidare.

– Det blir en mängd olika analyser som följer honungsdirektivets parametrar. ●

Vill du bidra till att bygga upp referensdatabasen?

Skicka in prover, minst 100 gram från varje batch, till:
e-Sense Sweden AB
Nergårdsvägen 16
743 81 Bälunge.

Märk varje prov med EIP.

Möt biodlarnas egen Mulle Meck

Han började odla bin ihop med sin pappa när han var 11 år. Yrkesodlare har han bara varit i ett drygt år men redan är Gideon Jungblom, 23 år, något av en kändis i biodlarkretsar. Bland annat för sina "upppfinningar" som han generöst delar med sig av på Instagram.

Text och foto: Moniqa Swålas

Gideon Jungblom, biodlingens egen Mulle Meck. 2019 fick han Lidköping kommuns pris för hållbarhetsutveckling.

Materialet till biodling är dyrt men Gideon kommer undan billigt eftersom han bygger nästan allt själv.

På golvet i hallen ligger bidräkterna slängda, lättillgängliga när de behövs. Men den här dagen är det blåkläder och snickeriet som gäller. Gideon Jungblom tar emot i föräldrahemmet i lilla Saleby på Varaslätten. Det var här hans intresse för bin började och det är här allt material finns men numera bor Gideon i lägenhet i byn.

– Det är cykelavstånd

2019 fick Gideon Lidköping kommuns pris för hållbar utveckling och 2020 fick han sitt gesällbrev efter yrkesutbildning vid Yrkeshögskolan i biodling, i Höör.

– Farsan började med bin när jag var liten. Det var tänkt som en hobby från början. 2011 köpte jag ett nybörjarpaket och började med egna bin. I år är första året jag har många samhällen. Jag hade 230 i våras och har gjort 250 avläggare och slungat 7,2 ton honung.

Specialisera sig för att bli bra

Gideon har inte varit yrkesbiodlare särskilt länge men han ser inga problem med att livnära sig som biodlare.

– Man kan göra en liten del men man måste vara bra på det. Till exempel kan man bara odla drottningar. Jag tror de flesta är för breda i stället för att vara proffs på en sak. Jag producerar bara bulkhonung och bygger mitt material själv. Jag har kopierat modellen för hur vi säljer spannmål.

Han säger att det där med att sälja inte är hans grej. Inte att sälja avläggare eller drottningar heller. Avläggare och drottningar tar han bara fram för eget bruk även om han skulle kunna tjäna pengar på det men Gideon har en annan taktik.

– Ett "kupsystem" kostar 2.500–3.000 kronor att köpa. För mig kostar det 500 kronor att bygga, berättar Gideon. Och vax är en stor kostnad så jag

Nyligen snickrade Gideon benbockar till sina avläggare. Virket är gratis spillvirke från en byggfirma.

Här på gården i Saleby på Varasläppen har Gideon odlat bin sedan han var 11 år.

Gideon började med Ligustica men gick över till Buckfast. Helst skulle han vilja odla en egen blandning.

Ramfodraren är självklart egensnickrad.

kör en tredjedel av avläggarna utan mellanväggar.

Gideon spricker upp i ett brett leende. Det är det här han brinner för. Att göra allt enklare och mer lönsamt.

– Jag har nog en liten ingenjörsgen. Utveckling är roligt. Jag var grisskötare innan jag blev biodlare och jag har lärt mig att man alltid kan få en gris att väga mer eller bli friskare. Det är precis samma med bin.

Biodling är tungt och Gideon jobbar än så länge ensam trots att han har så många samhällen. Ibland är arbetsdagen tolv timmar lång.

– Jag tänker mycket ergonomi. Den äldre generationen tycker att vi 90-talister är lata men det är vi som har rätt. Ska man anställa någon ska de inte behöva kämpa och vara helt slut när de kommer hem efter en arbetsdag.

I en byggnad intill bostadshuset finns hela verksamheten. I prydliga staplar står Gideons lådor för sig och hans pappas för sig. De blandar inte bin och material. Det verkar vara ordning och reda på det mesta som Gideon tar sig för. Han visar sina egenbyggda lådor. Formatet är 14 ramars hel langstroth med 15 rammar i yngelrummet och 12 rammar i skattlådan. En full skattlåda kan väga ungefär 45 kilo.

– Jag är nöjd med mitt system men det är tungt och det är därför jag har kran.

Han lovar en tur med bilen och kranen när vi kikat på resten.

På gårdsplanen står en stapel med benställningar som Gideon snickrat själv.

– Det är gratis virke från Byggmax. Sånt där de har mellan virkesbuntarna. Virket i lådorna kommer från pappas skog men jag får det inte utan köper, påpekar Gideon och visar in i det fullt utrustade snickeriet. Det tar ungefär två och en halv timme att bygga en kupa.

Lådorna bygger han själv liksom ramarna. Han trådar inte ramarna utan häftar fast tråden.

– Tråden lossnar lätt, säger han med en axelryckning.

Det där med trådningen får han fundera vidare på. Men ett problem han redan löst är distanser mellan ramarna så de inte glider runt när han lyfter lådorna.

– Det har jag snabbt rakt av från Anders Wisping.

Han gör ingen hemlighet av att han snor bra idéer från andra men å andra sidan delar han med sig av sina egna idéer så att andra kan anamma dem.

Gideon har både snickeri och virke på gården. Det är här han håller till under vintrarna och snickrar lådor och funderar ut nya uppfinningar.

Gideon är som sagt ny som yrkesbiodlare

Ekonomiskt går det runt för honom eftersom han lever billigt och bygger det mesta själv men han är fortfarande i investeringsstadiet.

– I framtiden vill jag ha en avtäckningsmaskin och en 20-ramars självvänder slunga eller större.

Det har blivit dags för en åktur till ut till några avläggare. Gideon rattar bilen in på en liten skogsväg någon kilometer från gården. Här står kuporna på rad. Varannan med flustret mot vägen och varannan med flustret mot ången. Med enkelhet kan Gideon, med hjälp av en kran på flakbilen, lyfta kupa för kupa utan någon större ansträngning.

Det är en skjutportsskena som är förstärkt. Navet är från en spannmålskärra och lyftanordningen

Bitömmarna har Gideon så klart gjort själv.

Taket är av XPS700 som Gideon skär till med en varm tråd. Egentligen ville han inte ha täckplast men bina gnager på taket annars och plasten hänger över som skydd.

Spärngaller finns bara för 10-ramars lådor men lite silvertejp löser det mesta.

en 2:20 vinsch. Ett batteri med konverter driver vinschen. Kranen är ledad längst ner och går att ställa i nivå ifall bilen står snett.. Det finns liknande att köpa men då skulle den kosta minst 100.000 kronor.

Jag undrar vad han har för mål med sin biodling.

– Tanken är att jag ska ta hjälp med slungningen men att jag inte ska ha fler samhällen än att jag kan klara av rapsskattningen på tio långa dagar på egen hand om medarbetaren uteblir. Jag siktar på 720 samhällen men kanske får lägga mig på 600. Jag är ödmjuk för den gränsen.

Och så vill han förstås göra det han tycker är allra roligast – att utveckla fler hjälpmedel.

Foderpumpen väckte intresse

Gideons mest gillade inlägg på Instagram är på en foderpump. – Över 400 gillningar, berättar den unge uppfinnaren stolt. Han berättar gärna vad som behövs för att bygga pumpen.

För den som har många bisamhällen kan det bli ett tungt jobb att utfodra bina. Men det behöver inte vara så. Gideon Jungblom kom på en lösning. Han byggde en foderpump.

Det här är Gideons inköpslista:

BILTEMA

- 1st GP 57 Art. 17-585
- 2st Slangnippel, delbar 1" Art. 17-315
- Sugslang 2"

Det behövs bara en kort stump men den finns bara som 10-meters på Biltema men det finns andra som säljer i metervara, t.ex. PLindberg, Granngården eller Magasin10.

- Pumphantag

Jag köpte först från Biltema men den gick sönder på grund av fabriktionsfel, sedan bytte jag till en som vi hade fått över för länge sedan. Jag har hört flera som haft problem med pumphantagen, vilket jag också har haft men sedan jag börjat smörja med 5-56 lite då och då så har det aldrig kärvat eller hängt sig.

Anslutningen till vänster ska gå till den långa pumpslangen. Anslutningen uppåt går till en ca 2m lång slang som går tillbaka till IBC-tanken, jag borrade bara ett hål i överkanten av IBC-tanken, precis så grovt att jag kunde trycka ner en meter slang. Anslutningen till höger går till IBC-tanken.

RINKABY RÖR

- Galv muff 50 Art. 4487 (på min sitter det ett igensvetsat T-rör istället eftersom att jag inte hade någon 2" muff hemma)
- Galv bussning 50x25 Art. 4553
- Kulventil in-in 25R Art. 2998
- Galv D-nippel 20 Art. 4469
- Galv bussning 25x20 Art. 4543
- Slangnippel 25R x 25mm Art. 2409
- Gul slang 1" x 25m Art. 2371

MAGASIN10

- Slanganslutning till IBC-tank - 2" Art. IBCF60HT200
- Slangklämmor till 2" anslutningen till IBC-tanken följer med pumpen. Däremot behövs slangklämmor till 1" slangen, med den vanliga sortens slangklämmor läckte det hejdlöst. Jag har använt mig av egna ståltråds-slangklämmor vilket fungerar utmärkt, sök på "slangklämma av ståltråd" på Youtube för att se hur man gör sådana.

Priset blir ungefär 3 400 kronor plus moms exklusive gängtätning och verktyg. Har man varken kunskap eller verktyg så kan en rörmokare vara väl värd sin peng.

@gideonjungblom – tips att följa från red

Jag använder mig av 15 meter pumpslang vilket passar mig och mina bigårdar mycket bra, ta en funderare, vad räcker för dig? Något som kan spara mycket tid när det väl gäller är att fundera ut hur du ska lägga slangen vid transport på bästa sätt för att snabbt kunna börja fodra och snabbt lämna bigården utan trassel.

Gideons egen lyftanordning har väckt stort intresse. Den gör att han kan sköta alla sina samhällen utan hjälp.

Svaga män och starka kvinnor

Temat för Gadden denna gång är lyfthjälpmiddel. Perfekta tips för dig som vill jobba ergonomiskt och hålla länge. Märkligt nog har vi bara hittat män som använder sig av olika varianter av lyfthjälpmiddel.

Innebär det att vi kvinnor är starkare än männen? Eller gör vi oss svaga och låter männen sköta den tunga sysslan? Eller lider vi i det tysta? En kvinna i mina gamla hemtrakter gjorde precis det. När hennes man blev vådligt allergisk fick hon börja jobba ensam i bigården. Hon erkände att hon allt som oftast grät för att det var så tungt. Hon skulle ha haft lyfthjälpmiddel.

Jag tror att en förklaring till varför vi inte hittat någon kvinna i detta sammanhang är att många män är svaga för prylar och teknik. Vi kvinnor är oftast inte det. Fördomsfullt?! Jajamen! Men visa att jag har fel. Hör av dig och berätta om dina bästa ergonomitips.

*Monika Swälas,
kommunikator@biodlingsforetagarna.se*

Flytt av kupor mellan bigårdar.

Montering av kranen mitt på släpet över hjulen. Några bilder till från Thomas på sid.16.

Thomas Dahl

070-445 24 28

Bigården HB

Har du konstruerat utrustning för lyfthjälpmiddel själv eller är det något som finns på marknaden? Varumärke i så fall?

Kranen finns på marknaden och kommer från ett företag som heter Rummel i Polen.

Vad har du investerat i din utrustning?

Kran 80,000:-. Nytt släp för att få plats med fler SH än på gamla, får plats med ca 36 SH i två lager eller 18SH i ett lager. Skattlådor ca 60-70 lådor (½ dadant) ca 45,000:-. Montering kran på släpet, gjorde egen lösning och förlängde fästena och monterade på mitten av släpet så släpet inte ska kunna tippa.

Vad betyder det för dig och din biodling att du har detta hjälpmedel?

Förhoppningsvis en mer kurrant rygg, det är inte jättetungt med 20-30 kg per låda men man burit några hundra flera gånger per säsong så känns det i ryggen. Framförallt att jag kan flytta samhällen själv och inte är beroende av hjälp.

Varför har du investerat detta?

För att spara ryggen och kunna jobba själv men framför allt kunna lyfta 2SH som står på en bänk direkt, rationalisera flyttning av bisamhällen.

Mats Olofsson

070-455 82 92

The Swedish Beecompany

Har du konstruerat utrustning för lyfthjälpmiddel själv eller är det något som finns på marknaden? Varumärke i så fall?

Detta finns att köpa på marknaden. Detta är en variant med manuell vev för att höja och sänka. Det finns även med elektrisk drivning.

Kaptarlift från Ungern

Vad har du investerat i din utrustning?

Ca 8000 kr

Vad betyder det för dig och din biodling att du har detta hjälpmedel?

Det underlättar vid lyft av skattlådor både vid skattning och om jag någon gång vill lyfta skattlådor för att utföra en kontroll i yngelrummet. Underlaget behöver vara hyfsat plant och då klarar kärran att stå själv med upplyft last. Den lyfter upp till 100 kg. Med hjälp av denna utrustning kan jag rulla upp skattlådor på ett släp och placera dem där.

Varför har du investerat detta?

För att slippa de tunga lyften.

Bilderna visar hur man placerar lyftkärran, lyftkärra med sarg i upplyft läge, lyftkärra med sarg i upplyft tiltat läge och slutligen hur lyftkärran lyfter två sargar.

Wilhelm Ydreståhl

070-641 32 31

WYBI – Wilhelm Ydrestål Biodling

Har du konstruerat utrustning för lyfthjälpmiddel själv eller är det något som finns på marknaden?

Egen konstruktion med en fast pelarsvängkran som utgångspunkt.

Vad har du investerat i din utrustning?

Material (exkl moms)	
Batteri o laddare	1,000:-
Pelarsvängkran begagnad	3,000:-
Vinkeljärn	400:-
Motor/winch	2,500:-
Stödhjul (behövs ej om kärran är stabil)	1,000:-
Fyrkantsstål	2,500:-
Övrigt förbrukningsmtrl	500:-
Total kostnad mtrl	10,900:-

Utöver material 30 timmar eget arbete i verkstaden, mestadels svetsning

Vad betyder det för dig och din biodling att du har detta hjälpmedel?

Framförallt minskade ryggproblem och tidsbesparing vid skörd. Något som jag inte tänkt på innan jag hade kranen, är att jag numera kan göra åtgärder under spårgallret oberoende av om

det står fulla honungslådor på samhallena, jag kan lätt bara lyfta av traven, vika undan den, och sedan rota i yngelrummet utan större ansträngning. Detta har gjort att jag planerat om tidsperioden för avläggarebildning och drottningbyten.

Varför har du investerat detta?

Dels för att jag har ryggproblem sen ett antal år, men även för att spara tid.

Bildtexter:

Lyftoket är delvis inspirerat av EasyLoader med en teleskopisk funktion, samt utbytbara lyftgafflar om jag av någon anledning skulle vilja lyfta på nåt annat sätt. Efter att ha kollat youtube och klurat ett tag, så föll valet på att börja gå över på skattlådor i trä med två lister att lyfta i. Listerna är anpassade så att en trälåda med lister blir lika bred i yttermättet som en eps-låda, detta gör att jag kan fortsätta använda de eps-lådor jag har sen tidigare, så länge jag har en trälåda i botten, så blir stapeln lika bred hela vägen och står vettigt på släpet utan mellanrum mellan staplarna.

Winschen är en vanlig atv modell med en trådlös dosa som är fastsatt på lyftoket, med en ram som sköter dosan för att kunna höja och sänka oavsett händernas position på oket.

Easyloader i fält

Bromsad i hängande läge

En man jobbar

Piggar passar botten

Håkan Albrektsson

070-530 45 20

Posabi AB, Osterlenhonung

Har du konstruerat utrustning för lyfthjälpmedel själv eller är det något som finns på marknaden? Varumärke i så fall?

Denna finns på marknaden och används i många länder i världen. Tillverkas i Frankrike och Australien men modellen kommer från Australien. EasyLoader Stora modellen med 4,2m räckvidd.

Vad har du investerat i din utrustning?

Nytt släp och kran + lite extra stabiliseringsstag i rostfritt järn. Plastpallar för att kunna lyfta två och två. Passar Swintey's botten perfekt. Vilket minskar antalet lyft med hälften. Se bilder

Vad betyder det för dig och din biodling att du har detta hjälpmedel?

Man kan vara flexibel när man ska flytta bina. Behöver bara vara en person vid flytt. Sparar pengar på sikt. Samt inte känna sig trött i ryggen efter intensivt flyttande. All flyttning sker när bina är inne på kväll eller morgon. Stänger aldrig flustret.

Varför har du investerat detta?

I flera år har min biodling bedrivits som vandrings biodling. Samhällena blir uthyrda på pollinerings uppdrag till många olika lantbrukare som har olika slags grödor. Då vi har ca 350 kupor. Under 2020 hade vi 280 samhällen uthyrda på vitklöver. 100 samhällen på fruktodlingar med äpple, päron, plommon, körsbär att pollinera. Åkerböna ca 25-50 samhällen och pumpor ca 5 samhällen. De reser inte längre en timme. Det är korta resor för våra bin. Därför behövs en effektiv lyfthjälpmedel.

För övrigt ser det ljus ut för ekonomin eftersom jag redan har fått förfrågan om att köra till andra odlare nästa säsong.

En förbättring som är på gång är en lod-reglering för kranen ifall marken lutar, vilket den nästan alltid gör. Ingen absolut nödvändighet, men inte heller särskilt svårt att konstruera.

Kranen når 4 m från släpet

Pallen underlättar flytt av samhällen ut på pollineringsuppdrag

En enkel kärra anpassad till pallen

→ Yngve Kihlberg

0727-211 012

Utmarkens Bigårdar, www.agrobi.se

Har du konstruerat utrustning för lyfthjäl-medel själv eller är det något som finns på marknaden? Varumärke i så fall?

Idén om pallen kom utifrån möjligheten att enkelt flytta bisamhällen ut på pollineringsuppdrag. Genom att ha en liten pall under varje samhälle blir de enkla att flytta med en liten kärra och en ramp på släpkärren efter bilen. Snabb lastning och snabbt och enkelt utplacerade på det aktuella fältet.

Idén om pallen i ett lätt material väcktes vid ett studiebesök i en plastindustri där de tillverkade lastpallar i EPP, ett lätt, segt och slitstarkt frigitmaterial.

Genom ett NP-projekt fick jag finansiering till att ta fram ett "verktyg" via SCA där sedan tillverkning startades upp.

Pallen kallades kort och gott NP-pallen i början och jag sålde en mindre kvantitet förutom de jag själv köpte in. Jag har sålt verktyget vidare till LPs biodling som nu marknadsför pallen. Bättre att en etablerad redskapshandlare marknadsför än jag som enskild biodlare.

Vad har du investerat i din utrustning?

Systemet bygger på ett släp med en ramp kombinerat med en liten kärra. Både rampen och kärren är egentillverkade till mycket låga kostnader.

Förutom att jag har en pall under varje samhälle använder jag pallarna för alla transporter av skattlådor och material i övrigt ut och in från bigårdarna. Det innebär att jag för min biodling på ca 250 sh använder ca 350 pallar.

Vad betyder det för dig och din biodling att du har detta hjälpmedel?

Tanken från början var att förutom smidiga

Pallar under bisamhällen

flyttningar ut på pollineringsuppdrag även minimera antalet manuella lyft. Nu lyfter jag av och på skattlådorna i bigården och från pallen till slunglinjen, i övrigt rullar jag runt med en kärra. Går att utveckla vidare t.ex. med en lyft i slungrummet men i det stora hela har pallen varit en förutsättning

Även vid skörden används pallen för att transportera hem skattlådor

för att jag ensam skall klara min verksamhet med 250 samhällen.

Varför har du investerat detta?

Biodling är relativt fysiskt slitsamt och det gäller att försöka minimera tunga lyft för att arbetet skall bli långsiktigt hållbart.

→ Thomas Dahl – fortsättning

Krantillverkaren har ett fiffigt tillbehör för bipallen, ben som går att fälla upp vid lyft och som är självjusterande, se vidare info på hemsidan. <https://rummelspzoowixsite.com/rummel-eng>

Kranen har räckvidd på ca 4 meter runt om och kan lyfta 2 samhällen i taget på bänk eller 5 skattlådor åt gången.

Hur blev årets skörd för dig? I stora delar av EU blev det inte någon bra skörd vilket framkommer av en sammanställning som Copa-Cogeca har gjort.

Rapporten säger att klimatet inte längre följer normala säsongsmönster och att blomningssäsongen i södra och östra Europa i år dominerades av ovanligt kallt och regnigt väder. Detta orsakade stora avbrott i nektarflödet och eftersom majoriteten av EU's honungsproduktion finns i de södra och östra delarna av Europa kommer EU's totala produktion att bli mindre i år. Samtidigt ser man endast en liten ökning av honungspriserna. De regioner som har en stor andel yrkesbiodlare går därför igenom en av de svåraste perioderna någonsin och man ser en risk att andelen aktiva biodlare kommer att minska.

Flera länder har sett en ökad efterfrågan på honung från konsumenter under pandemin. Detta kan ha flera orsaker som tex att honung skulle kunna ha en positiv effekt på hälsan eller att folk är

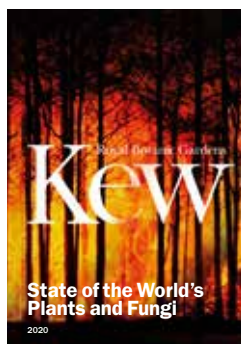
hemma mer och lagar sin egen mat eller bakar. Från tex Storbritannien rapporteras i en undersökning att 40% av honungsköparna konsumerade mer honung vilket också bekräftas av många biodlare som sett ökade inköp från konsumenter som knackar på och vill köpa direkt från biodlaren. Hur har det varit för dig? Har du märkt någon skillnad i kundernas beteende?

Kanske har du läst artikeln om att stadsbiodlingen i London har blivit så populär att det i vissa områden inte finns tillräckligt med nektar för vare sig honungsbin eller vilda bin? London är den stad i Europa som har den tätaste

populationen av bisamhallen. Artikeln refererar till en vetenskaplig rapport från brittiska Kew Gardens som går att ladda ner från deras hemsida. Sök på "State of the World's Plants and Fungi" om du är intresserad. Detta påminner om den debattartikel som några svenska forskare hade i Dagens Nyheter sommaren 2019 där man skrev att företag som satsar på bikupor på taket kan göra mer skada än nytta och att man istället borde satsa på att så blommor. Samtidigt skrev man att detta inte är ett problem i Sverige. För oss som är yrkesbiodlare kan det vara angeläget att följa utvecklingen i den här debatten.

Text:
Mats Olofsson

- Allt för biodling -
Från nybörjare till yrkesbiodlare
Välkomna till vår butik i Skåne!

Vi köper din honung & ditt vax!

AB Lindhagens Bigårdar, Norra Grönby, Anderslöv
Hemsida: www.lindhagen.se Telefon: 0410-280 95

EXPORT AV SVENSK HONUNG

Bodlingsföretagarna har drivit ett exportprojekt finansierat med NPB-medel under perioden 2019–2020. Syftet med projektet var att undersöka intresset för svensk honung på några utvalda marknader samt att beskriva vilka förutsättningar som man som exportör behöver uppfylla för att kunna exportera.

I samarbete med Svenska Bin anlätades Business Sweden för att göra en marknadsundersökning.

Text: Mats Olofsson

Business Sweden har sedan tidigare identifierat länder med stor potential för svensk livsmedelsexport i Nordamerika, Europa och Asien. Vi fokuserade på fem av dessa länder som antogs ha stor potential och de är Kanada, Tyskland, Frankrike, Nederländerna och Japan.

För länder inom EU gäller samma regelverk vad gäller märkning och livsmedelssäkerhet som i Sverige och texten ska vara på landets språk. För länder utanför EU kan det finnas andra märkningsregler och krav på olika certifikat samt att tullproceduren tillkommer. Med rätt positionering på marknaden finns möjligheter till framgång. Intresset för Skandinavien och Sverige är stort.

Den här artikeln är uppdelad i en sektion som allmänt beskriver olika förutsättningar för export och en sektion som beskriver de fem länderna vi fokuserat på i marknadsundersökningen.

VARFÖR EXPORTERA?

Eftersom ca 50% av den honung som säljs i Sverige är svensk är det givetvis en berättigad fråga varför man alls ska exportera svensk honung. Förutom att det givetvis är upp till den enskilda näringsidkaren att själv bestämma detta så finns det ett stort intresse för svenska livsmedel i många länder som gör det till en intressant affärsmöjlighet. Styrkorna hos svenska livsmedel är i linje med globala trender

som hållbarhet, livsmedelssäkerhet och innovativa nischprodukter.

Från regeringshåll finns också en livsmedelsstrategi med visionen att "den svenska livsmedelskedjan år 2030 är globalt konkurrenskraftig, innovativ, hållbar och attraktiv att verka inom". Här finns målsättningen att andelen av svenska livsmedel som går på export skall öka kraftigt jämfört med idag. För att lyckas med det måste livsmedelsproduktion totalt sett öka vilket också leder till en ökad grad av självförsörjning.

Detta fokus på svensk livsmedelsexport från myndigheter leder till ökad aktivitet och publicitet kring svenska livsmedel på ett internationellt plan vilket kan tjäna som draghjälp för den som vill pröva lyckan som exportör.

Intressanta hemsidor:

<https://www.regeringen.se/regeringens-politik/en-livsmedelsstrategi-for-jobb-och-hallbar-tillvaxt-i-hela-landet/>

<http://www.tryswedish.com/>

<https://swedenfoodarena.se/>

För att komma in på marknaden i ett annat land behöver du samarbeta med en distributör som i sin tur försörjer butiker.

HONUNG – EN MÖJLIGHET

ATT TÄNKA PÅ SOM EXPORTÖR

Export kan innebära stora möjligheter när man lyckas. Det kräver dock långsiktighet och att man kan ta en del initiala kostnader innan det börjar betala sig. Din samarbetspartner i mottagarlandet förväntar sig att du vill finnas på marknaden under en längre tid och att du kan leverera vissa volymer. Det gäller att skapa en långsiktig relation med ömsesidigt förtroende. Att sälja av ett tillfälligt överskott fungerar alltså inte.

Att skicka varor inom EU är ungefär som att skicka inom Sverige. Godset rör sig fritt över gränserna. Vill du leverera till ett land utanför EU tillkommer exportklarering där dokument ska lämnas till Tullverket.

<https://www.tullverket.se/sv/foretag>
Här tar du hjälp av din transportör.

Du behöver också läsa på vilka leveransvillkor som finns. Leveransvillkoren är inga lagar utan fördefinierade affärsuppgörelser som anger vem som köper transporten, om en varuförsäkring ingår och vid vilken punkt i transportkedjan som ansvaret övergår från säljare till köpare. Det visar också när risken går över från säljare till köpare och hur långt fram i kedjan säljaren ska köpa transporten. Här anger man vilket leveransvillkor som gäller samt den plats där risk och ansvar fördelas. De mest kända och internationellt gångbara leveransvillkoren är de så kallade Inco-

terms som tagits fram av den internationella handelskammaren ICC.

<https://iccwbo.org/resources-for-business/incoterms-rules/incoterms-2020/>

Precis som vid försäljning i Sverige kan exporten ske i bulk eller burk med egen etikett. För att ha kontroll på kvaliteten och hur honungen med just ditt varumärke uppfattas är givetvis egen burkning att föredra. Det är också viktigt att ha kontroll på temperaturen i logistikkedjan vare sig det är du eller din köpare som ansvarar för transporten. Vilka temperaturer gäller i de lagerlokaler och butiker där din honung kommer att förvaras och vilken inomhustemperatur har konsumenterna i sina hem? Är det så varmt att honungen smälter så har din fina produkt plötsligt ändrat karaktär och det är då viktigt att du redan från början har påtalat vilka temperaturer som är OK.

För att komma in på marknaden i ett annat land behöver du samarbeta med en distributör som i sin tur försörjer butiker. Att som en helt okänd utländsk aktör själv ta sig in i olika butiker är svårt, även om det givetvis går det också. Distributörer kan vara svåra att hitta. Ett sätt är att delta på matmässor och ett annat att ta hjälp av tex Business Sweden. Båda alternativen kostar pengar.

För att räkna ut ungefär hur mycket du kan få betalt för din honung så ta reda på

konsumentpriset, dra av momsen om de har matmoms i det aktuella landet och dela sedan med tre eller kanske fyra beroende på hur långt varorna ska transporteras.

Vill du inte gå genom en distributör och fysiska butiker är givetvis en egen webshop en möjlighet. Bestäm vilka länder du vill kunna leverera till och ta reda på vilka regler som gäller vid försäljning till konsument. Inom EU ser juridiken ungefär likadan ut mellan länderna men ta hjälp av en jurist.

Om du har en egen webshop behöver du skaffa dig ett bra logistikupplägg för paketleveranser. Det kan vara ganska kostsamt men det finns olika inköpsarbeten där man som medlem kan få betydligt bättre priser. Några av dessa är tex Visma Advantage <https://www.visma.se/rabatter-for-foretag/> och siten E-Handel

<https://edge.ehandel.se/>

Projektet har fokuserat på fem länder – Kanada, Tyskland, Frankrike, Nederländerna och Japan.

MARKNADSUNDERSÖKNINGEN

KANADA

Kanada har en stor inhemsk honungsproduktion och är nettoexportör av honung. Stora pollineringsbehov har drivit fram stora biodlingsföretag och priserna är förhållandevis låga. Det finns ca 7000 biodlare i Kanada med ca 600000 bisamhällen. 80% av alla bisamhällen hålls hos professionella biodlare och majoriteten av dessa i prärieprovinserna Alberta, Saskatchewan och Manitoba. Den huvudsakliga inkomstkällan för dessa biodlare är pollinering av raps och Kanada har världens största produktion av raps. Naturligtvis ger detta också stora mängder honung som kommer ut på marknaden och pressar ner priserna.

Kanada är den av våra undersökta marknader som har det största regelverket att hantera. Hemsidan för Health Canada innehåller information som den intresserade exportören behöver ta till sig.

<https://www.canada.ca/en/health-canada.html>

Sedan 2017 finns ett frihandelsavtal mellan Kanada och EU (CETA) vilket medfört lägre importtull på livsmedel från EU. Importtullavgifterna uppdateras kontinuerligt och finns på Kanadensiska tullverkets hemsida.

<https://www.cbsa-asfc.gc.ca/trade-commerce/tariff-tarif/current-actuel-eng.html>

Intressanta hemsidor:

Canadian honey council som är den nationella organisation för biodlingsföretagare.

www.honeycouncil.ca

ODEM International som är en stor uppköpare av produkter inom honung, hälsa och bivax med leverantörer från Asien, Nord- och Sydamerika samt Europa

www.odeminternational.com

Labonte Honey Inc som producerar och distribuerar honungsprodukter av hög kvalitet. www.labonteinc.com

JAPAN

Japan har överlag ett stort importbehov av livsmedel. 90% av den honung som konsumeras är importerad varav drygt 70% kommer ifrån Kina. Honung från Europa svarar för ca 5% av importen och finns vanligtvis i premiumsegmentet. Manukahonung från Nya Zeeland finns givetvis också och håller en hög prisnivå. Det finns en "super food" trend i Japan och honungskonsumtionen förväntas öka medan konsumtionen av vanligt socker minskar. Ekologiskt har dock inte nått samma genomslag i Japan som i Sverige och Europa.

Japan och EU har förhandlat fram ett frihandelsavtal som gäller sedan 2019 (EPA) och som kommer att ta bort tullavgifter på de flesta produkter. Beroende på produkt sker detta i olika hastighet. För närvarande ligger importtullavgiften på naturlig honung på 19,1% men kommer gradvis att sjunka till 0% under de närmaste åtta åren vilket givetvis bidrar till att det blir lättare att exportera honung till Japan.

Regelverk som exportören behöver ha koll på finns bland annat i "Food Sanitation Law och Food Labeling Act".

Intressanta hemsidor:

Mipro. En organisation som stödjer import till och investeringar i Japan.

<https://www.mipro.or.jp/english/index.html>

EUs informationssida om frihandelsavtalet.

<https://ec.europa.eu/trade/policy/in-focus/eu-japan-economic-partnership-agreement/>

Yamada Bee Farm: Producerar, importerar och säljer honung samt relaterade produkter. Honey production, importation and sales of honey and honey-related products.

<https://www.3838.com/english/>

Nichifutsu Boeki: Importerar och distribuerar mat och dryck huvudsakligen från Europa.

<http://www.nbkk.co.jp/english/about.html>

TYSKLAND

I Tyskland finns ett stort och växande intresse för ekologiska produkter och konsumenterna vill gärna ha inhemska varumärken. Samtidigt är endast ca 20% av den konsumerade honungen inhemskt producerad och det förekommer att importerad honung märks som inhemsk. Den största importen kommer ifrån Argentina, Mexiko, Ukraina, Ungern och Kuba.

Ekologisk honung förväntas växa i andel de kommande åren. Som i alla andra EU-lander gäller EUs ekologiska märkning men det finns också en inhemsk märkning som i Tyskland kallas "Bio Siegel". Honung med vissa ursprung betraktas som premium som tex honung från Nya Zeeland och Österrike. Svensk honung har stora möjligheter att positionera sig tack vare trenden mot premium och ekologiskt. Etiketter skall vara på tyska, EUs lagstiftning avseende livsmedels säkerhet gäller och eftersom det är inom EU finns inga tullavgifter eller annan tulladministration.

Intressanta hemsidor:

Den tyska organisationen för professionella biodlare. Deutscher Berufs und Erwerbs Imkern Bund. <https://berufsimker.de/> Organisation för den tyska ekologiska märkningen

<http://www.ecolabelindex.com/ecolabel/bio-siegel>

Dethlefsen & Balk GmbH är en importör och distributör av bland annat honung

<https://www.dethlefsen-balk.de/ENU/52421/Home.aspx?>

Groco Food är en importör och distributör av premiumlivsmedel.

<https://www.groco-food.de/>

FRANKRIKE

De distributörer av honung och relaterade produkter som kontaktats i undersökningen har varit positiva till svensk honung och är öppna för dialog. Den inhemska honungsproduktionen har minskat vilket har resulterat i ökad import främst ifrån andra EU-länder. 2018 producerades ca 8,800 ton honung i Frankrike medan konsumtionen ligger relativt stabilt på ca 40,000 ton årligen.

Intressanta hemsidor:

SyndicatNational des Apiculteurs som är en av de franska biodlarorganisationerna.

<https://www.snapiculture.com/>

FamilleMichaud är ett oberoende familjeföretag som distribuerar honung från flera olika varumärken.

<https://famillemichaud.com/>

Culture Miel. Distribuerar och importerar honung och relaterade produkter.

<https://www.culturemiel.com/en/>

NEDERLÄNDERNA

Den inhemska honungsproduktionen är begränsad då det endast finns ett litet antal biodlare och ett intensivt jordbruk som leder till stora områden av monokultur avseende blommor. Det finns ingen inhemska ekologisk honungsproduktion. Majoriteten av den importerade honungen kommer ifrån Kina och andra länder som exporterar honung till lågt pris. Stormarknader spelar en viktig roll då majoriteten av all honung säljs där. Prisbildningen är överlag låg.

Intressanta hemsidor:

NBV. Biodlarorganisation med ca 5000

medlemmar. <https://www.bijenhouders.nl/>

Imkerijde Werkbij är en distributör av honung

av högre kvalitet. <https://www.dewerkbij.nl/>

VehGro är en importör och distributör

<https://www.vehgro.com/home.html>

FRISTADS FOLKHÖGSKOLA

HITTA DIN FRAMTID.

Ny utbildning

YRKESBIODLARE

Ansökan öppen 28 sept till 25 okt

Kursen förbereder dig för att självständigt kunna bedriva yrkesmässig biodling - som anställd eller egenföretagare. Kursen går på halvfart/distans med 1 träff på skolan per månad. Kurstid: v 9 - 48.

Mer information och ansökan hittar du på:

www.fristads.fhsk.se/yrkesbiodlare

www.mjodhamnen.se

Hälsningar från Europa om honungssköörden 2020

EPBAs medlemmar har berättat om säsongen 2020, ett biodlarår med mindre skörd än vanligt i Europa. Ett ostadigt väder har påverkat bin och drag negativt. och trots högre efterfrågan på honung under pandemin är prisbilden fortfarande låg. Flera länder är oroade över situationen och hur det kommer att påverka framtiden för biodlingsnäringen i sitt land.

FRANKRIKE

French MPs Vote to Freeze Ban on Bee-Killing Pesticides

Published October 7, 2020

By: Agence France-Presse

Franska parlamentsledamöter röstar för att frysa förbud mot bekämpningsmedel för bidödande gifter

Franska parlamentsledamöter har röstat för att tillfälligt upphäva ett två år gammalt förbud mot bi-dödande neonicotinoid-bekämpningsmedel i ett försök att rädda landets viktiga sockerbeter som hotas av en insektspest.

Förbudet trädde i kraft i augusti 2018 och placerade Frankrike i spetsen för en kampanj mot kemikalier som anklagas för att de decimerar pollinerande bin.

Men lagstiftare i Frankrikes nationalförsamling, parlamentets underhus, röstade sent på tisdagen för ett tillfälligt upphävande av förbudet – ett drag som fortfarande måste få grönt ljus från senatens överhus.

Frankrikes sockerbetsgrödor har decimerats av ett angrepp av gröna bladlöss som infekterar växterna med ett bladgult och avkastningsminskande virus. Sockerbetsodlarna har länge hävdade att neonicotinoid-bekämpningsmedel är det enda motgiftet.

Frankrike är Europas främsta producent av betor som används för att tillverka socker och denna sektor ger 46 000 jobb.

Med sitt förbud mot fem neonicotinoider utomhus och i växthus gick Frankrike längre än Europeiska unionen, som gick med på att förbjuda tre av dessa på falten.

Introducerad i mitten av 1990-talet baserades lab-syntetiserade neonicotinoider på nikotins kemiska struktur och angriper insekternas centrala nervsystem. De var avsedda att vara ett mindre

skadligt substitut för äldre bekämpningsmedel och är nu de mest använda för att behandla blommande grödor. Men under de senaste åren började bin dö av "colony collapse disorder", en mystisk plåga som delvis skylts på bekämpningsmedel tillsammans med kvalster, virus och svampar.

Vetenskapliga studier har sedan dess visat att neonicotinoider skadar reproduktion och födosökning av bin genom att försämra spermielkvaliteten, insekternas minne och navigationsfunktioner. Exponering sänker också deras motståndskraft mot sjukdomar.

FN har varnat för att nästan hälften av de pollinerande insekterna, särskilt bin och fjärilar, riskerar global utrotning. Detta är särskilt oroande i samband med en studie från 2016 som visade att cirka 1,4 miljarder arbetstillfällen och tre fjärdedelar av alla grödor är beroende av pollinerare, främst bin, som tillhandahåller gratis pollinerings tjänster till ett värde av miljarder dollar.

Tisdagens omröstning välkomnades av Frankrikes CGB-sockerodlarförening men fördömdes av de gröna som uppmanade senatorer att inte följa efter.

Vänsterpartiet, La France Insoumise svor på att ta saken till domstol och Greenpeace beklagade en "stor ekologisk regression".

TURKIET

Alla Aydın-nyheter publicerade av Anadolu Agency,
Published October 2, 2020

"2020 bör förklaras som ett katastrofår för biodlingsnäringen i Turkiet"

Biodlare vill att 2020 ska förklaras som ett "katastrofår". Biodlarorganisationens president Özdemir säger: Om torkan fortsätter kommer 80% av bisamhällena att gå förlorade innan vintern.

Vid Egeiska havet där man upplevt det varmaste året på mycket länge, sammanträdde Aydın-provinsens biodlarförening vid ett extrainsatt möte och gjorde en bedömning av situationen. Organisationens president Ayhan Özdemir uppgav att det finns ett allvarligt problem i regionen. Biodlare letar efter en lösning för att skydda sina bisamhällen och prioriterar inte honungsproduktionen.

–Tre skattningar görs under normala år och i år har många biodlare inte ens kunnat göra en enda. Vi förväntar oss brådskande stöd från myndigheterna för fortsatt biodling. Detta är ett måste inte bara för honungsproduktionen, utan även för att bevara den naturliga balansen i naturen, säger Özdemir.

Turkiets viktigaste produktionscentra för bin och honung i Aydın 2020 var en mardröm för biodlare. Ayhan Özdemir uppgav att många av de biodlare som började säsongen med stora förhoppningar, blev riktigt besvikna, allt hopp försvann. Inte bara för få honung i år utan även eftersom de befintliga bina inte kunde hitta föda. Under biodlarnas extraordinära möte utarbetades en rapport om problemen i regionen som skickas till berörda parter och institutioner.

Bin är också oundgängliga tillgångar för att upprätthålla balans i naturen och pollinering i jordbruket. Tyvärr, eftersom vi hade en mycket torr säsong i år har bina blivit oförmögna att skydda sin egen existens, än mindre producera honung. För närvarande ökar förlusten av bisamhällen dag för dag. Om situationen fortsätter så här kommer 80% av det befintliga bibeståndet att förgås före slutet av säsongen. Av den anledningen kräver vi att stödet för bikupor ökas specifikt för detta år till 50 TL och att stödet ges till foder för att förhindra att bin dör på grund av att de inte kan finna föda från naturen. Ett år kan levas utan honung och andra biprodukter men jordbruket i landet kan omöjligt klara sig utan bin. Av den anledningen vill vi att frågan inte bara ska ses som en fråga för biodlingssektorn, sade han. De finns de som aldrig har skattat i år. Förra året skattades vissa honungssorter 3 gånger, men ingen skattning har skett i år vilket visar att vi har en mycket liten eller ingen skörd alls. Under dessa förhållanden kan inte biodlare betala sina skulder än mindre mata sina bin.

SVERIGE

Just nu vet vi inte, en medlemsundersökning om honungsskörden kommer att skickas ut till BF:s medlemmar i slutet av oktober och presenteras i Gadden nr 6.

IRLAND

Vädret var torrt under våren och sedan mycket regn. Antal bisamhällen har minskat med 30% mot förra året. Inga data finns om honungsskörden ännu men preliminärt ett genomsnitt på 20 kg/kupa.

TYSKLAND

Vädret har varit mycket ostadigt och med tidig vår med god utveckling men torrt, som har gett lite nektar hela säsongen. Kastanjen blommade rikligt men gav ingen honung, endast lite honungsdagg som är mycket ovanligt. Träden har även fått en virus som gör att barken delas och inte transportera vätska till trädet. Honungsskörden har legat under genomsnittet.

SCHWEIZ

Efter en varm vinter kom våren tidigt och har gett rekordskördar av honung från frukträd, raps och maskros. Skogshonung hade väldigt skillnader regionalt men kastanjehonung i söder fick en skörd på över 80 kg / kupa inom fyra veckor. Skörden av alproshonung genomsnittlig. Stora delar av landet har rekordår.

POLEN

En hög vinterdödlighet bland erfarna biodlare på 40–60% och man vet inte orsaken ännu. Ostadigt väder har gett en dålig skörd av raps, akacia frös i norr rmen blev lite bättre i söder. Linden blommade rikligt och doftade starkt men gav ingen honung. En torr sommar gav ingen skörd för facelia och honungsdagg, generellt ett dåligt skördeår.

UNGERN

Sämsta skörden på 50 år. En varm vinter och ingen vinterdödlighet gav goda förhoppningar men en torr varm vår gav endast kort blomning. Rapsskörd medel men akacia frös och gav låg avkastning på 0,15-15 kg per kupa. Ingen honung från sommarblomning, lind, kastanj med flera. Skörden under medel 15 kg/kupa. Prisbilderna har gått upp men det finns ingen honungsskörd. Biodlare som vil avveckla kan inte sälja sina samhällen.

FINLAND

Medelskörden är mindre än normalt pga kallt och regnigt väder i början av säsongen in på sommaren. Hallonblom gav intensivt drag i två veckor och mest honung, övriga honungssorter dålig skörd utom i Lappland där skörden av hjortron- och bärhonung varit god. Årets snittskörd ca 40 kg per kupa vilket är lägre än ca 60–100 kg biodlare är vana vid annars. Priset sjönk förra året pga överproduktion och kommer ligga kvar på ungefär samma nivå i år.

LETTLAND

Honungsskörden beräknas bli lägre än genomsnittet och liknar den i Finland. Våren var kall, juni lite bättre men sen regnigt och kallt under sommaren. Ljunghonungsskörden – ingen data ännu men har ingen större inverkan på totala skörden.

ÖSTERRIKE

Rapporterar att skörden av vårhonungen varit ganska god, akacia dålig eller ingenting, lind medel till dåligt, kastanj från dåligt till medel, ingen dag-/skogshonung och solros ibland ok. Efter solrosblomning en var många bisamhällen svaga..

SLOVAKIEN

Kort meddelande från Slovakiska Biodlarföreningen att det är en mycket dålig säsong med obefintlig sommarhonung och att solroserna har dött.

CYPERN

Skördeåret under medelvärdet med mycket ostadigt väder. Dålig blomning av citrus, lavendel och diverse blommor pga låga temperaturer och torrt väder. Vädret blev bättre under sommaren och skörden av timjanhonung ganska bra. Priset fortsatt lågt på marknaden, hög konkurrens av importation.

Töreboda Vax

Hos oss kan du
välja cellstorlekar
4,9 5,1 och 5,3 mm
och drönavax

Ange cellstorlek vid beställning!
Saknas uppgift levereras 5,1 mm.

Vi rensar varje parti för sig

Märk med namn, adress, tel nr och
kolliantal. Ska vi kassera några ramar efter
rensningen? Skriv "eldas" på kollit.

Max 20kg/kolli!

Särbehandling

Många biodlare vill ej ha Apistan eller
thymolrester (t ex från Apiguard) i sitt vax.
Därför särbehandlar vi ditt vax om du skri-
ver ett intyg med namn, adress och tel nr
och märker dina kollin med
"SÄRBEHANDLAS".

Öppet: Mån-fre 9-16
Lunch: 12:30-13:30

VAX KÖPES!

Inlämning av
ramar och vax
1 okt - 31 mars

Vaxet ursmält, ramen desinficerad

Vi har även FÖRENINGSPRIS på vaxhantering

Våra återförsäljare och depåer
hittar du på:
www.biredskapsfabriken.se

VAXKÄR
Egen
tillverkning
Nr 14

**Tänk på att ta
vara på vaxet!**

KRAV-godkänt
renseri

Allt för biodlaren
Stor som liten

MS Biredskapsfabriken AB

Töreboda

info@biredskapsfabriken.se

Sedan 1941

www.biredskapsfabriken.se

Telefontider:

Mån-Fre: 8-15

Frukoststängt: 10-10:30

Lunchstängt: 13-13:30

Tappstation 70 cm med Dana Api Matic 1000

Vår minsta tappmaskin med Dana api Matic
1000 och ett automatisk rundbord med 70
cm diameter.

Tappstation 100 cm med Dana Api Matic 2000

Komplett tappstation på hjul i storlek
100 cm, vilket ökar buffertiden.
Dana Api Matic 2000 kan justeras
horisontellt och vertikalt för att rymma
olika glasstorlekar.

@lpsbiodling

Av Biodlare För Biodlare

www.lpsbiodling.se

LP:s Biodling AB

"Allt för din biodling"

Det självklara valet för biodlare i Sverige
• Service • Kvalitet • Kunskap • Omtanke

Butikens Öppettider:

Mån-Fre: 9-16

Lördag: Inställt 2020

Frukoststängt: 10-10:30

Lunchstängt: 13-13:30

OBS! Butiken stängd
p.g.a. Covid-19.

Nackakupan
Olika varianter av kuppaket
finns att beställa

Tappstation 45 cm bordmodell Inkl. Dana Api Matic 1000

Mer info på www.lpsbiodling.se

@lpsbiodling

Bästa sättet att skörda biprodukter

– för medicinskt bruk (hälsokost), vitalitet och skönhet

Zoom-utbildning med Dr. Stefan Stângaciu

Utbildningen hålls under två halvdagar:

TISDAGEN 17:e november
kl.13.00–17.00 och

ONSDAG 18:e november
kl.13.00–17.00

Kursinnehåll:

- Pollen och bibröd
 - Bigift
 - Honung och honungsdagg
 - Propolis, bivax och biluft
 - Drottninggelé och drönarlarver
- Föreläsningen sker på engelska.

Alla ämnen presenteras med en kort genomgång om deras särskilda fördelar, vad biprodukterna används för och mot inom apiterapi. Sedan kommer huvudsakliga tiden om varje ämne att handla om skörde-tekniker och hur man tar hand om biprodukterna på bästa sätt.

Pris 1 500 kr exkl. moms

exklusivt för dig som är medlem i BF
(icke medlem 3 000 kr exkl moms)

Anmälan senast måndag 2 november till
ordforande@biodlingsforetagarna.se

Anmälan är bindande och kursavgiften betalas före kursstart.

Apiterapi – efterfrågad kurs med inspirerande föreläsare

Dr. Stefan Stângaciu, läkare och internationell expert på apiterapi har som motto "*Apitherapy = knowledge + love*". Han brinner verkligen för sitt ämne – att använda bin och andra produkter från bikupan för att förebygga, behandla och upprätthålla en god hälsa hos människor och djur.

Kursen arrangeras av Biodlingsföretagarna och sätter fokus på produkter från bikupan, hur man kan skörda dem på bästa sätt för apiterapi. Den är anpassad för näringsbiodlare som redan har en grundkunskap om biodling men vill utveckla sin verksamhet att skörda fler produkter från bikupan. Föreläsningen sker på engelska och Helena Ring Johansson från Biodlingsföretagarna är konferencier. Du kan läsa mer om Dr Stefan Stângaciu här: <http://apitherapy.com>
Välkommen med din anmälan!

Vad är grunden för ett gott drag?

Dragväxter är grunden för binas näringsförsörjning. Nektar, honungsdagg och i viss mån saft från söta frukter och bär ger bina energi medan pollen är byggstenar (protein) som ingrediens för yngeluppfofning. Dragväxt definieras som en växt som under en viss tid producerar nektar och/eller pollen som honungsbin föredrar och gärna samlar.

Text och foto: Björn Gustavsson, rådgivare pollinering och bihälsa, Jordbruksverket

DRAGKALENDER • Ett bisamhälle samlar årligen in 120–200 kg nektar och det kräver att bina har goda födokällor inom ett rimligt avstånd från kupan. Genom observationer i området där bina är aktivast (med en radie på ca 1 km från bigården) kan biodlaren själv upprätta en dragkalender för att få bättre insikt om binas dragpotential (*figur 1*).

BLOMMANDE TRÄDA • Vad ligger bakom ett gott drag? Förekomsten av goda dragkällor är givetvis av största betydelse. Jordbruksbygder med dominerande stråsödsodling kan leda till brist på föda. Under sådana betingelser bör man antingen flytta bina (efter eventuellt rapsdrag) till en bättre plats eller ta kontakt med lantbrukaren i området för att hitta en lösning. Det är oftast svårt att påverka lantbrukarens växtföljd, men man kan upplysa hen om möjligheter som finns inom det så kallade förgröningsstödet. I förgröningsstödet ingår, som en möjlig åtgärd, att anlägga blommande träd med pollen- och nektarrika växter.

GODA VÄXTBETINGELSER • För att det ska bli ett gott drag krävs inte enbart högvärdiga biväxter, utan förutsättningar som markfysik, markkemi, temperatur, vattentillgång och solinstrålning är av betydelse.

Nektarflödet påverkas till stor del av temperaturen och vissa växter kräver högre temperatur än andra för att nektarn ska flöda. Generellt utsöndrar de flesta växter nektar mellan 15 och 30 grader, även om optimum oftast ligger

kring 20–25 grader. Samhällen placerade i skugga under större delen av dagen eller på en blåsigt plats ger upphov till minskad flygaktivitet.

Vattenförsörjningen innan och under blomning kan vara avgörande för en växts produktion av nektar och pollen, speciellt örter med grunt rot-system. För en gott klöverdrag i juni–juli krävs både riklig nederbörd varvat med varma, vindstilla dagar.

VÄRDET SOM BIVÄXT • En arts eller släktes värde brukar graderas i en skala från 0–4 (ibland 0–3), där 0 betecknar avsaknad av nektar eller pollen, medan en 4 betecknar arten som en förträfflig biväxt. Exempelvis ger vitsippa ingen nektar och får 0 i nektardrag, men har å andra sidan högre attraktionskraft som pollenleverantör (3). Linden är en utmärkt nektarleverantör (4) men lämnar sparsamt med pollen (1).

Utbredningen och beståndstätheten är emellertid minst lika viktig som växtens leveransförmåga. En växt med ett högt nektarvärde får marginell betydelse som dragväxt om den bara finns sparsamt i trakten. Till exempel gurkört (*Borago officinalis*), med sitt utmärkta nektarflöde (4),

besöks flitigt av bin även vid ett fåtal plantor i trädgården. Bovete (*Fagopyrum esculentum*) med ett måttligt nektarflöde blir först attraktivt om den odlas i större skala (egna observationer).

NEKTARUNDERSÖKNING · Ett teoretiskt sätt att bestämma dragvärdet är att titta på nektarflöde och sockerhalt. Många biväxter har genom tiderna undersökts på nektarns sockernehåll, nektarflöde per blomma och dygn (tabell 1). Som nektarproducent anges även sockervärdet, dvs den totala sockermängd uttryckt i mg, som på ett dygn avskördas av en blomma. Genom att räkna det genomsnittliga antalet blommor per ytenhet kan man kalkylera fram en växts teoretiska produktion av socker per hektar. Detta värde är användbart för att konstatera traktens dragpotential.

En annan möjlighet att bestämma attraktionskraften är genom att iakttä besöksfrekvensen av honungsbin för en viss växt. En sådan undersökning kräver att man jämför olika växtarter under samma växtbetingelser. Genom att räkna binas flygaktivitet per tids- och ytenhet kan man jämföra och gradera flera arter som blommor vid ungefär samma tidpunkt.

Attraktiviteten hos en dragväxt beror också på om det finns konkurrerande nektarleverantörer i närheten. Bina letar alltid upp den växt som ger

bäst sockerutbyte (eller pollenutbyte) för stunden. Ett tydligt tecken på dåligt drag är när bina besöker blommor med lågt nektar- och pollenutbyte. Jag har själv observerat att mina bin under en dragfattig period besöker växter som rosenköna (*Cosmos bipinnatus*), tagetes (*Tagetes tenuifolia*), dahlia (*Dahlia*-hybrider) och höstanemon (*Anemone huphenensis*).

POLLENANALYS · Färgen ger en indikation på vilken växt det handlar om, men önskar man komma närmare rätt art kan man undersöka pollenets form i ett vanligt ljusmikroskop. Tyvärr kan man inte använda det som underlag till att hävda att honungen innehåller nektar från en viss växt. Som tidigare nämnts är vissa växter rika på pollen och fattiga på nektar och vice versa. Dessa arter blir antagligen överskattade i en pollenanalys jämfört med pollenfattiga arter med mycket nektar och lite pollen som tex. lind (*Tilia*), isop (*Hyssopus*) och kattmynta (*Nepeta*). Trots det ger en pollenanalys dock en god insikt om var bina har flugit under en viss period.

Pollenets värde beror på proteininnehållet. En växt kan producera mycket pollen som bina gärna samlar in, men är pollenet av dålig kvalitet får det sannolikt konsekvenser för yngeluppfödningen. Den sent blommande fodermaisen ger pollen med

lågt proteininnehåll (15%) och kan i vissa trakter bli ett betydande foderinslag vid uppfödning av vinterbin. Bina kan inte skilja på bra och dåligt pollen utan samlar det som är mest tillgängligt för stunden. Vinterbin uppfödda på majspollen får sämre vinteröverlevnad. Värdefullt pollen (>25%) hämtar bina från bland annat sälg (*Salix* spp.), blåeld (*Echium vulgare*), rybs (*Brassica rapa* ssp. *oleifera*), vitklöver (*Trifolium repens*), kärringtand (*Lotus corniculatus*) och solros (*Helianthus annuus*). ●

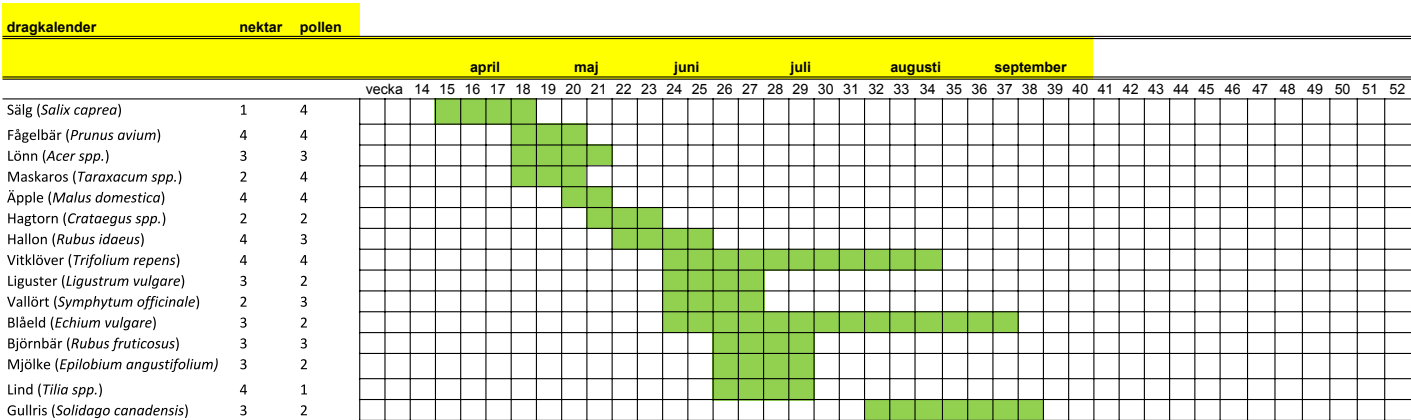
LITTERATUR

Pritsch, G. 2018. *Bienenweide – 220 Trachtpflanzen erkennen & bewerten.* Franckh-Kosmos Verlags, Stuttgart.

Hansson, Å. 1980. *Bin och biodling.* Åke Hansson & LTs förlag ab.

Hauk, P. 2019. *Bienenkatalog – Verbesserung der Bienenweide und des Artenreichtums.* Baden- Württemberg. Ministerium für Ländlichen Raum und Verbraucherschutz. Stuttgart.

Kryger, P., Enkegaard, A, Strandberg, B & Aagard Axelsson J. 2011. *Bier og blomster – honningbiens fødegrundlag i Danmark.* Aarhus Universitet, Institut for Planterbeskyttelse og Skadedyr. Danmark. www.agrsci.au.dk.

Figur 1) Dragkalender från egen bigård utanför Kristianstad. Värden som biväxt beträffande nektar och pollen är uttryckt med en siffror från 0 till 4, där 4 är det högsta betyget (Pritsch, 2018)

Växtart	Nektarns sockerhalt	Nektarproduktion per dygn och blomma	Sockervärde, socker per dygn och blomma	Sockermängd per hektar
	%	mg	mg	kg
Honungsrör (<i>Phacelia tanacetifolia</i>)	40-43	0,80-0,85	0,31-0,36	214-496
Blåeld (<i>Echium vulgare</i>)	17-43	0,5-8,8	0,23-2,56	182-429
Bovete (<i>Fagopyrum esculentum</i>)	7-45	0,2-0,4	0,03-0,17	90-290
Mjölke (<i>Epilobium angustifolium</i>)	44-63	1,06-2,90	0,60-1,60	140-240
Gurkört (<i>Borago officinalis</i>)	19-52	5,0-8,1	0,40-3,50	59-211
Vitklöver (<i>Trifolium repens</i>)	25-64	0,05-0,4	0,01-0,20	100-200
Raps (<i>Brassica napus</i>)	44-59	0,6-2,7	0,29-0,90	40-200
Hallon (<i>Rubus idaeus</i>)	34-42	17-22	3,0-7,0	39-103
Äpple (<i>Malus domestica</i>)	9-59	0,33-4,6	0,03-2,70	9-18

Tabell 1) Några viktiga dragväxternas sockernehåll, nektarproduktion per dygn samt sockervärde per blomma och hektar (Hansson, 1980).

Bild 1) Gurkört (*Borago officinalis*) är en biväxt med riklig nektarproduktion.

Bild 2) Vallört (*Symphytum officinale*) är en utmärkt biväxt och kan ge ett bra honungstillskott vid stor förekomst.

Vi utförde ett försök i kallväxthus och jämförde nektarvolym och sockerhalt för 21 hösträpssorter och representerar tre olika sortstyper: hybrider med cytoplasmatisk hansterilitet (CMS), hybrider med genomisk hansterilitet (GMS) och linjesorter. Vi bad förädlare att välja ut sorterna som förekommer på den svenska utsädesmarknaden eller provats i sortförsök i Sverige. Ett urval av sorterna testades även i fält. CMS-hybrider producerade 6,8% respektive 13,8% mer socker per blomma än CMS-hybrider och linjesorter, där linjesorter gav den lägsta sockermassan av de tre sortstyperna. Nektarvolym och sockerhalt per blomma skilde sig inte åt mellan sortstyperna eller mellan de enskilda sorterna. Nektarvolym och sockerhalter hos ett urval av sorterna mättes även i fält. Det fanns stora skillnader i nektarvolym mellan plantor odlade i växthus och i fält, vilket är en påminnelse om att mätningar som utförs under växthusförhållanden bör upprepas i fält för att visa verklighetstroga nivåer av nektarproduktion. ●

Medlemsvärning – vi vill bli fler

Hösterbidande – bli medlem nu i Biodlingsföretagarna och ditt medlemskap gäller för resten av året 2020 samt hela år 2021.

Vi är en branschorganisation för biodlingsföretag i Sverige och behöver ditt stöd för att driva utvecklingen framåt för näringen inom biodling. Registrera dig på hemsidan:
<http://www.biodlingsforetagarna.se/medlemsservice.html>

Beställ vår nya broschyr: Biodling – mer än bara honung

Broschyr berättar om yrket biodlare, vilka produkter som kan sköras från bikupan samt att biodlingssektorn är en bransch som sysselsätter fler än bara biodlaren.

Du kan beställa broschyren i tryckt format för att använda den i ditt eget företags marknadsföring, till exempel som information till samarbetspartners, press, myndigheter, organisationer och dina egna kunder. Du beställer genom att fylla i formuläret på hemsidan,
http://www.biodlingsforetagarna.se/pa_gang.html.

Kostnader för den tryckta broschyren är självkostnadspris exklusive frakt. Önskas ett större antal och tryck med egen logotype på baksidan lämnas offert på begäran.

Mat & dryck

Pollineringsvärde

Broschyren kan laddas ned som PDF via hemsidan:
http://www.biodlingsforetagarna.se/pa_gang.html

VAXRENSERI ÅRET RUNT

BeeFuture AB

Vi valsar och autoklavar ditt vax separat

Få fler kakor/kg

beefuture.se
0762 33 10 36
beefutureab@outlook.com

Elitdrottningar med stamtavla & Bruksdrottningar

"Kan inte låta bli att skriva dig en rad om mina fantastiska bi du levererade! Jag vill ha en drottning från samma linje som den gamla för bättre finns inte!!" *Christer Elfvén, Åkerselholm*

- Nya gener till din biodling.
- Lönsamma bruksdrottningar.
- Dokumenterade elitdrottning för egen produktion från oss.

Boka idag. Håkan
Mer info www.osterlenhonung.se

Följ oss på Facebook
Österlenbrukstast

Bigården.se

Biretskap för biodlare med känsla för god kvalitet

Färdigtrådade kvalitetsramar med syrafast tråd. Tillverkade av lindträ.

Prisexempel:*

- Langstroth 3/4 Hoff. = 9.52kr/ram inklusive frakt
- HLS = 8.72kr/ram inklusive frakt
- HLS Hoff. = 8.96kr/ram inklusive frakt
- Lågnormal = 9.04kr/ram inklusive frakt
- Lågnormal Hoff. = 9.28kr/ram inklusive frakt

* Priserna justeras utifrån leveransadress och antal ramar som beställs. Prisexempel avser beställning av 2000st ramar till södra Skåne. Samtliga priser är exkl.moms

Observera: Vi har stor efterfråga på våra ramar. För att undvika långa väntetider ber vi Er att lägga beställningar i god tid inför kommande säsong.

Mail: info@bigarden.se
Webb: www.bigarden.se

Levererar till biodlarföreningar och yrkesbiodlare

Det lönar sig att vara medlem

FÖRMÅNERNAS BETALAR MEDLEMSAVGIFTEN Årsavgiften för medlemskapet är 1,394 kr inklusive moms. Hela eller delar av denna avgift kan tjänas in under ett år genom att utnyttja delar av de olika rabatter som medlemskapet medför. Några räkneexempel: 40 % på den årliga avgiften för Svenskt Sigill. Om du har upp till 50 samhällen är den årliga systemavgiften 800 kr och 40 % rabatt ger 320 kr. Med fler samhällen är besparingen större.

Genom LRF har du flera fina rabatter. Agrolkortet ger genomsnittliga rabatter per liter på ca 50 öre för diesel och ca 30 öre för bensin. Om du kör 1000 mil per år och då tankar 600 liter diesel ger det 300 kr i rabatt. 12 % hos Granngården. Om du köper något för 500 kr ger det 60 kr i rabatt.

Dessa räkneexempel ger sammantaget 680 kr vilket motsvarar nästan halva årsavgiften. Om du dessutom utnyttjar rabatterna hos olika byggkedjor kan du snabbt spara ännu mer pengar. Går du i tankarna att köpa en ny bil är det värt att titta på de rabatter som erbjuds genom LRF samköp och då handlar det om tusenlappar i besparing.

EAN-koder

Som medlem får du 10 unika EAN-koder. Du betalar 300 kr + moms i registreringsavgift per 10 koder. Årsavgiften betalar Biodlingsföretagarna.

Från Sverige

Märkningen "Från Sverige" är en ursprungsmärkning som garanterar att produkten är odlad, född och uppfödd, förädlad, förpackad och kontrollerad i Sverige. Registreringsavgift 300 kr + moms. Årsavgiften betalas av Biodlingsföretagarna och värdet av detta är 3 000 kr per år för den enskilde medlemmen. www.fransverige.se

Svenskt Sigill

Märkningen "Svenskt Sigill" visar att produkten kommer från en odlare eller djuruppfödare som är certifierad enligt IP-standardens Sigillnivå. Certifieringen innebär att de har uppfyllt extra produktionsmervärden inom områdena livsmedelssäkerhet, djuromsorg och minskad miljöpåverkan. Årsavgiften finns i tre nivåer beroende på biodlingens storlek; 800, 1 400 eller 2 550 kr + moms. Som medlem i Biodlingsföretagarna får du 40 % rabatt på årsavgiften. www.sigill.se

Agrolkortet

Agrolkortet – ett kort för allt – eller bara för drivmedel. Med Agrolkortet från Lantmännen Finans kan du tanka på de flesta "bensinstationer" och få rabatt mellan 20–60 öre/liter beroende på vilket drivmedel och företag du tankar på. Det är ett Mastercard kort som gäller på 40 miljoner köpställen. När du betalar med Agrolkortet ingår också ett förstärkt försäkringsskydd för hemmet, resor och bilen. Du är t. ex. skyddad mot borttappad nyckel och feltankat bränsle. www.agrolkortet.se

Thomas Apiculture

Som medlem i Biodlingsföretagarna har du rabatt hos den franska redskapshandlaren Thomas Apiculture. Specifik prislista på maskinutrustning för medlemmar i Biodlingsföretagarna. www.thomas-apiculture.com

Så här blir du medlem i Biodlingsföretagarna

Medlemsavgiften 2020 utgörs av två delar, varav 50 SEK är momsfri medlemsavgift och 1,313 SEK inkl. moms är serviceavgift. En faktureringsavgift på 25 SEK tillkommer. Medlemsserviceavgift, totalt 1,394 SEK, insättes på BG: 5276-8587. Ange namn, adress samt "Medlemskap".

LRF Samköp

Ahlsell

Rabatt på hela det omfattande sortimentet inom industriförnödenheter som VVS, el, bygg, verktyg, maskiner, kyl, personlig skyddsutrustning och arbetskläder.

AJ Produkter

Inredning för kontor, lager och verkstad med allt du behöver för en väl fungerande arbetsplats. Du får 22 % rabatt på hela sortimentet och 60 dagars betalningsvillkor.

Beijer Byggmateriäl

Rabatterade nettopriser på mer än 3 000 högfrekventa artiklar, och 10 % rabatt på övriga produkter.

Bondens El

LRF Samköps eget elavtal har ett av marknadens lägsta elpriser. Rörligt avtal med en månads uppsägning, inga dolda avgifter.

GRANNGÅRDEN

Granngården

12 % på det breda utbudet för djurägare, trädgårdsfixare och lantbrukare – allt för det Jordnära livet!

IKEA

Unikt avtalspris på hela sortimentet hos IKEA, även IKEA FAMILY erbjudanden, rea och kampanjer.

SJ

Du får rabatt på alla avgångar genom LRF Samköps avtal.

STAPLES Advantage

Staples

Rabatterade nettopriser på kontorsmaterial och städmaterial, mjukpapper, glödlampor, batterier, köksutrustning, emballage, toner och allt annat du kan behöva på kontoret.

Swedol / Grolls / Nima

Du får 15 % rabatt på hela sortimentet av fordonstillbehör, maskiner, hydraulik, elartiklar, lyft & last, verktyg och arbetskläder.

Hotell

Rabatt på boende och konferens hos Best Western, First Hotels, Elite Hotels, Nordic Choice Hotels och Scandic.

Bilar

Rabatt på Alfa Romeo, Audi, BMW, Citroën, DS, Fiat, Ford, Hyundai, Isuzu, Jeep, Kia, Lexus, Mercedes, Mini, Mitsubishi, Nissan, Opel, Peugeot, Renault, Seat, Skoda, Subaru, Toyota, Volkswagen och Volvo.

Alla rabatter och aktuell information hittar du på www.lrf-samkop.se

Har du frågor om medlemsförmånerna kontakta Staffan Tegebäck staffan@tegeback.se

Gadden

Gadden utges av Biodlingsföretagarna och utkommer sex gånger per år. Samtliga publiceras på vår hemsida digitalt. Biodlingsföretagarnas medlemmar erhåller Gadden som medlemsförmån.

Redaktör

Monica Swälas
kommunikator@biodlingsforetagarna.se

Ansvarig utgivare

Helena Ring Johansson
helena@biodlingsforetagarna.se

Redaktionellt material

kommunikator@biodlingsforetagarna.se

Art director

Marie Backman

Var med och skriv i Gadden

Gadden ska spegla verksamheten hos våra medlemmar. Honorar är 500 SEK + moms per publicerad sida.

Biodlingsföretagarna förbehåller sig rätten till publicerat material om ej annat överenskommit.

Annonsprislista Gadden

Storlek	Gadden	Helår (6 nr)
Helsida (215 x 280 + 3 mm)	3 900:-	22 000:-*
Baksida (215 x 265 + 3 mm)	4 300:-	24 000:-*
1/2 liggande (187 x 123 mm)	2 800:-	15 400:-*
1/2 stående (91 x 251 mm)	2 800:-	15 400:-*
1/4 liggande (187 x 60 mm)	1 500:-	8 500:-
1/4 stående (91 x 123 mm)	1 500:-	8 500:-
1/8 liggande (91 x 60 mm)	850:-	4 800:-
Radannonser (max 100 tecken)	250:-	

Banner hemsida

Storlek	Månad	Helår
500 x 200 px	500:-	4 500:-

För att boka annons kontakta

Staffan Tegeback
Mandolina AB, Fjällveden Morpartorpet
611 91 Nyköping
Tel: 0708 95 22 50
mandolina@tegeback.se

Medlemmar annonserar gratis med radannonser under köp/sälj på www.biodlingsforetagarna.se/forum

Skicka e-post till:
kommunikator@biodlingsforetagarna.se

Välkommen med din annons!

Datum Gadden

Nummer	Material	Utgivningsdag
Gadden nr 6.20	20-11-15	20-12-01
Tema slungutrustning		

Viktigt när du skickar material

- Annonser skickas som tryckoptimerad pdf.
- Radannonser (max 100 tecken) och kortare nyheter utan bilder skickas till kommunikator@biodlingsforetagarna.se
- Kontakta gärna oss om din idé innan du börjar skriva. Artiklar skickas i Word (.doc). Ange tydligt vad som är rubrik, mellanrubriker och brödtext. Numrera bildtexter och tillhörande bilder. För insänt ej beställt material ansvarar ej.
- Bilder skickas i originalfil som .jpg i 300 dpi upplösning. Numrera och döp filerna med artikelns eller avsändarens namn.
- Använd gärna Dropbox, OneDrive, Spreed, Wettransfer eller liknande tjänst om du skickar bildfiler på totalt över 10 mb. Packa filerna i en mapp med artikelns namn om du skickar flera filer.

Omslagsbild

Foto: Håkan Albrektsson, Österlenhonung

Tryck

Danagårds Litho, Ödeshög, 2020
ISSN: 1100-6951

Artiklar och framförda åsikter representerar inte nödvändigtvis föreningens officiella ståndpunkt.

För icke signerat material och bilder svarar redaktören. Gadden får gärna citeras om källan anges.

Copyright © Biodlingsföretagarna

Biodlingsföretagarna är en ideell branschförening vars syfte är att utveckla svensk yrkesbiodling. Vi utbildar, påverkar myndigheter, ordnar konferenser och studieresor. Välkommen att bli medlem. Hos oss kan din biodling utvecklas.

Biodlingsföretagarna

Ordförande

Helena Ring Johansson
ordforande@biodlingsforetagarna.se

Vice ordförande

Ingmar Germundsson
ingmar.germundsson@biodlingsforetagarna.se

Kassör

Staffan Tegeback
staffan.tegeback@biodlingsforetagarna.se

Sekreterare

Mats Olofsson
mats.olofsson@biodlingsforetagarna.se

Ledamot

Wilhelm Ydrestål
wilhelm.ydrestal@biodlingsforetagarna.se

Marie Backman

marie.backman@biodlingsforetagarna.se

Thomas Dahl

thomas.dahl@biodlingsforetagarna.se

Suppleant

Fredrik Sjöberg
fredrik.sjoberg@biodlingsforetagarna.se

Mikael Sundström

mikael.sundstrom@biodlingsforetagarna.se

Rådgivning

Utrustning, byggplaner m.m. görs på forumet.
radgivning@biodlingsforetagarna.se

Rådgivning yrkesbiodling

Björn Jacobsson
0706 669 369

Bihälsa

Preben Kristiansen
preben.kristiansen@jordbruksverket.se

Honung

Alf Andersson
blaklintens.bigardar@telia.com

Studieresor

Thomas Dahl
thomas.dahl@biodlingsforetagarna.se

Staffan Tegeback

staffan.tegeback@biodlingsforetagarna.se

Revisor

Monica Larsson
monica@honungsgarden.com

Håkan Nilsson

hakan@godhonung.se

Revisorsuppleant

Gabriel Örbrink
info@nykopingshonung.se

Valberedningen

Yngve Kihlberg, sammankallande
yngve@agrobi.se

Katja Göller
katja.honung@gmail.com

Lars Rosenquist
lars.g.e.r.c@gmail.com

BIODLINGSFÖRETAGARNA – det här är vår förening och mission

Biodlingsföretagarna är en branschorganisation och representerar den svenska biodlarnäringen. Vi arbetar för medlemmarnas möjligheter att driva bärkraftiga företag inom biodling och aktuella frågor inom biodlarnäringen. Vi arbetar för att upprätta samarbeten inom politiken, med myndigheter samt med organisationer. Det frågor och områden som varit aktuella under senare tid berör honungsfusk, biregister, pollinering, utbildning, export, information och bihälsa.

Vi hoppas att du som medlem trivs i föreningen, och har stor nytta och glädje av det nätverk som vi, alla medlemmar, bildar. Vi vill att utbytet ska vara både socialt, och rent företagssmässigt. Några exempel på på detta arbete är After-skörd, träffar där medlemmar kan utbyta erfarenheter och få nya kunskaper. Biodlarkonferensen – i samband med årsmötet har vi en konferens, som brukar vara mycket uppskattad, med föreläsare både från Sverige och andra länder. Utbildningar – både inom biodling och företagande har vi ett antal kurser årligen.

Gadden, vår medlemstidning, sprider kunskap, nyheter och information till medlemmarna, där skrivs om allt från praktiska metoder att driva yrkesbiodling, till information från styrelsen och olika myndigheter. Gadden skickas ut i sex nummer per år. Vi sprider även information genom mail / nyhetsbrev, och via biodlingsföretagarnas facebooksidan.

Medlemmarna kan påverka arbetet i Biodlingsföretagarna genom att vara delaktiga i styrelsearbete, valberedningen, driva frågor genom motioner (som ska lämnas in i tid enligt föreningens stadgar till Årsmötet), vara aktiv i branschorganisationen genom de aktiviteter som genomförs eller genom att driva frågor i medlemsforumet och facebook sidan.

FLASKOR & BURKAR

SNABBT, LÄTT OCH KOMPLETT

Vi levererar inte bara de vanliga honungsburkarna.

Vi levererar även mängder av burkar som **sticker ut**.

Att vi sedan kan **skicka** dem till er **inom 48h**
direkt från vårt lager med marknadens

bästa priser.

Det tycker vi är väldigt bra!

212ml burk med
högt deep lock
ca 250gr honung

Art: B6-212

225ml burk med
högt deep lock
ca 250gr honung

Art: B6-225

530ml burk med
82mm lock
700gr honung

Art: HON-700

405ml burk med
82mm lock
500gr honung

Art: HON-500

www.flaskorburkar.se - order@flaskorburkar.se - 0413-557799